

...Сабоҳат нима деб жавоб қилишни билмай қолди. "Отам билан мас-лаҳатлашиб кўрай-чи, жавобини кейин айтаман", дея мудирнинг хо-насидаан чиқиб кетди. У отасига мудирнинг шартини айтган эди, Азимбой ака ҳам таажубланди. Шу боис, раҳбар би-лан ўзи гаплашиб кўришга қарор қилди.

Аҳмад йигитларни аэропортда кутиб олиб, уларни ўзи ишлаб тур-ган заводга ишга жойлаштиради. Йигитлар бир неча ой мобайнида заводнинг турли хилдаги ишларини бажариб, 12-14 соатлаб тиним билмай ишлайдилар. Аммо маошдан дарак ҳам бўлмади.

Нидош

Mustaqillik huquq demakdir

1997-йил 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2014-йил 24-aprel, №17 (902)

Бош прокуратурада

2014 йил — Соғлом бола йили

Ҳуқуқий фанларни ўқитиш тизимини такомиллаштириш

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантиришда юридик таълим соҳасини модернизация қилиш муҳим аҳамият касб этди. Буни эътиборга олиб, халқаро стандартларга жавоб берадиган юқори малакали юридик кадрларни тайёрлашнинг ҳуқуқий асослари йил сайин такомиллаштириб борилаётган.

Хуршид КАРИМОВ,
Бош прокуратуранинг ОЎК
кафедра бошлиғи в.б.

тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари туғрисида" ги Қарорига мувофиқ юридик таълим тизимининг фундаментал асосларини тубдан ислох қилиш ва яхшилашнинг пойдевори яратилганлиги таъкидланди. Мазкур соҳанинг самарали ислох этилиши натижасида Тошкент Давлат юридик институти уни-верситет сифатида қайта ташкил этилиб, юқори малакали педагог кадрлар билан тўлдирилди, таълим беришнинг ил-гор замонавий шакллари жо-рий этилди.

Президентимизнинг 2013 йил 28 июндаги "Юридик кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари туғрисида" ги Қарори ҳуқуқий таълим ва ҳуқуқий тарбиянинг янги сифат босқичига кўтаришни белгилаб берганини таъкидлаш жоиз.

2014 йил 19 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан Адлия, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари билан ҳамкорликда ушбу қарор ижросини таъминлашга бағишланган "Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқий фанларни ўқитиш тизимини такомиллаштириш" мавзусида илмий-амалий конференция ўтказилди.

Тадбирда Адлия, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат бошқаруви академияси ва "Истеъдод" жамғармаси қошидаги масофали ўқитиш маркази, Ички ишлар вазирлиги академияси, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва техноло-

гияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш кўмитаси ва Давлат тест маркази ходимлари, Адлия вазирлиги ҳузуридаги Юристар малакасини ошириш маркази, Бош прокуратуранинг Олий ўқув курслари, Тошкент Давлат юридик университети ва бошқа олий ўқув юрталари профессор-ўқитувчилари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари ишти-рок этдилар.

Конференцияда олий таълим муассасаларида ҳуқуқий фанларни ўқитиш тизимини такомиллаштириш ва бу йўналишда ривожланган хорижий мамлакатлар тажрибаси, назариянинг амалиёт билан уйғунлигини таъминлаш муаммолари, ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, юридик таълим тизимини модернизация қилиш, замонавий педагогик техноло-гиялардан фойдаланиш йўналишлари, амалий касбий тайёргарликни ривожлантириш каби масалалар муҳокама қилинди.

Шунингдек, тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президенти-нинг "Юридик кадрлар

Шу билан бирга, иштирокчиларнинг эътибори юридик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш сифатини аниқловчи ме-зонлар, ўқув дастурлари, ил-мий-методик адабиёт ва қўлланмаларни янада такомиллаштириш зарурлигига қаратилди.

Иштирокчилар томонидан мазкур соҳадаги муайян кам-чиликлар ва уларнинг ечими юзасидан таклифлар билди-рилди.

Конференция якунида ҳуқуқий фанларни ўқитиш тизимини янада такомиллашти-риш юзасидан тавсиялар иш-лаб чиқилди.

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида республикаимизда оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳамма келгуси вазифаларга ба-ғишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Келажак авлод саломатлиги йўлида

Тадбирда сўзга чиққанлар Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида она ва бола саломатлиги йўлида амалга оши-рилаётган кенг кўламли ислохотлар юртимизда ҳар томонла-ма соғлом, баркамол авлодни вояга етказишда муҳим омил бўлаётганини таъкидлашди.

Мамлакатимизда мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб "Соғлом она — соғлом бола" госяи асосида мақсад-ли дастурларга мувофиқ салмоқли ишлар амалга оширил-моқда. Юртимиздаги барча қишлоқ врачлик пунктларида, их-тисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказларида ҳам фертил ёшидаги аёллар, болалар ва ўсимирларга замонавий технологиялар асосида тиббий хизмат, диагностика ва даво-лаш ёрдами кўрсатишнинг янги тизими яратилди. Эътироф этиш кераки, республикаимизда она-бола скрининг хизмати, перинатал тиббиёт муассасалари тармоғи йилдан-йилга жа-дал ривожланмоқда. Айниқса, болаларни юқумли касаллик-ларга қарши эмлаш замон талабларидан ҳамда сўнги тиб-биёт ютуқларидан келиб чиқиб амалга оширилаётганлиги бу-гун келажак авлодга қай даражада эътибор қаратилаётганли-гининг бир кўринишидир.

Жумладан, мамлакатимизда дунё тажрибасида илк бор ҳормилдор аёлларни таркибиде шифобахш моддаси бўлган поливитаминлар билан таъминлаш амалиёти йўлга қўйилди. Натижада эса, туғруқ жараёнида ва ундан кейинги даврда аёл саломатлигига салбий таъсир этувчи асоратлар ва вазни кам болалар туғилишнинг олдини олиш, оналар ва болаларнинг саломатлик кўрсаткичини яхшилашга эришилаётган.

Бу йил "Соғлом бола йили" Давлат дастури ижроси дои-расида оналар ва болаларга кўрсатилаётган тиббий ёрдамни такомиллаштиришга йўналтирилган кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, жорий йилда замонавий кўп тар-моқли болалар марказини қуриш ва юқори технология тиб-бий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш режалаштирилган. Шу-нингдек, дастурда Республика ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт маркази, Тошкент педиатрия тиббиёт институти клиникаси, вилоятлардаги кўп тармоқли болалар тиббиёт марказлари, туман тиббиёт бирлашмалари ва бошқа тиббий-ижтимоий муассасалар тубдан таъмирланиши, бир қатор янги иншоотлар барпо этилиши кўзда тутилган.

Мамлакатимизда тиббий-ижтимоий соҳада эришилаётган ютуқлар халқаро миқёсда ҳам кенг эътироф этилаётган. Яқин-да оммавий ахборот воситалари орқали Ўзбекистонда амал-га оширилаётган "Соғлом бола йили" Давлат дастури БМТ томонидан расмий ҳужжат сифатида тарқатилди.

Матбуот анжуманида мамлакатимизда оналик ва болалик-ни муҳофаза қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар, ор-тирилган илгор тажриба, эришилаётган натижалар, ечимини кутаётган долзарб вазифалар хусусида фикрлашилди.

Ўз мухбиримиз

Илмий-амалий семинар

Жорий йилнинг 17 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг Олий ўқув курслари томонидан "Солиқ қарзи ва маъмурий жарималарни ундиришда қонун ҳужжатларига роя этилиши" мавзусида ил-мий-амалий семинар ташкил этилди.

Семинарда давлатимиз раҳбари томонидан белгиланган берилган миллий давлатчилигимизни қириш, иқтисодиётимизни бозор муноса-батлари негизиде ташкил этиш, иқтисодиёт со-ҳасида кенг кўламли ислохотларни амалга оширишга доир оқилона сиёсат ўзининг иж-обий самарасини бераётганлиги таъкидланди.

Тизимли равишда солиқ юқининг камай-тирилиши натижасида биргина жорий йилнинг ўзида 130 млрд. сўмдан ортқ маблаг тадбир-корлик субъектлари тасарруфида қолдирилиб, экспорт-боп, импорт ўрнини босувчи, рақобат-бардор махсусотлар ишлаб чиқариш суръат-лари ортди ва бу янги ил-уринлари барпо этишга замин яратди.

Бундан ташқари, тадбиркорлик субъектла-ри томонидан статистик ва бошқа ҳисоботлар-

нинг электрон тарзда тақдим этилиши, давлат органлари хизматларида интерактив усулдан фойдаланиш имконияти яратилганлиги тад-биркорликнинг вақти ҳамда маблагларини те-жава сезиларли таъсир кўрсатаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Бирок, давлат томонидан яратилаётган им-тиёзларга қарамадан, айрим тадбиркорлар-нинг солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан қасддан бўйин товлаши, ҳисоботларни ўз вақ-тида топширмаслиги, савдо қондаларини бу-зиши, маъмурий жарималарни ўз вақтида тўла-маслик ҳолатлари ҳам учрамоқда.

Семинарда солиқ мажбуриятларини бажари-ш тартиби, солиқ қарзларининг юзага келиш сабаблари ва уларни бартараф этиш йўлла-ри, солиқ соҳасидаги ҳуқуқбузарликларнинг ол-дини олиш борасида амалга оширилиши ло-зим бўлган чора-тадбирлар юзасидан фикр ал-машилди.

Тадбир якунида солиқ қарзи ва маъмурий жарималар билан боғлиқ қарзларни ўз вақти-да ундириш борасида таклифлар ишлаб чиқил-ди.

Бош прокуратура матбуот хизмати

Бугун ғўзал Андижонимизга бир назар ташласангиз, йирик ҳажмаги бунёдкорлик ишларининг гувоҳи бўласиз. Кўчаларимизда кундан-кунга замонавий кўринишдаги иморатлар буй кўрсатапти. Корхона ва ташкилотлар тасарруфигаги эски бинолар капитал таъмирланиб, ёнида янгилари ҳам қад ростлапти. Бир биридан чиройли бу архитектура ишларини кўриб, инсон манфаатларига хизмат қилаётган ислохотларни эътироф этган ҳолда, қурувчилар, бунёдкорларнинг меҳнати-га тасаннолар айтасан, киши. Бироқ...

Ўпқон ёхўд ҳам энидан, ҳам бўйидан урган пудратчилар

Баҳодиржон САИДҚАМОЛОВ,
Андижон шаҳар прокуратураси катта терговчиси

К ишнинг изғирини-ю, ёзнинг жазирасини писанд қилмай, ғайрат-шижоат билан тер тўкаётган бунёдкорлар орасида ўз нафсини ўйлаб, белгиланган иш ҳажмини тўлиқ бажармай, ҳаспўшлаб, чўнтагини қаппайтираётганлар ҳам йўқ эмас. Баҳодир Хусайнов (исм-шарифлар ўзгартирилган) анча устаси фаранглардан экан. "Кўчма механизациялашган корхона" масъулияти чекланган жамият-да раҳбарлик лавозимини эгаллагач, унинг нафси бош кўтарди. Жамият бош ҳисобчиси Маҳмуджонни ёнига чорлаб, ҳамжихатликда, аҳил-иноқ ишлаш борасида келишиб олди. Бу сўхбат ҳисоб-китоб ишларида манфаатдорлик ҳадисини олган Маҳмуджон учун кўнгилдагидек "битим" эди. Шу боис, дарҳол турли рақамлар тўла қозғоларни бошлиққа кўрсатиб, тажрибасини баҳам кўрди.

— Баҳодиржон ука, уэр, ақл ўргатди, деманг-у, ҳамма пул қурилишга ажратилаётган бир паллада катта-катта ишларни амалга оширсак, ёмон бўлмасди, — Маҳмуджон сукут сақлаб уни эшитётган бошлигининг кўзига бир қараб олди-да, режаларини айта кетди.

Кўп ўтмай пухта ўйланган режа асосида икки олғир катта "иш"ни бошлаб юборишди. Дастлаб жамиятнинг давлат томонидан белгиланган солиқ ва бошқа мажбурий тўловларини қасддан қамайтириб кўрсатишди. Сўнг ишчи-хизматчиларнинг даромад солиғини тўлашдан бўйин товлашди. Натихада "тежалган сўмма" миқдори 114.281,3 сўмни ташкил этди.

2011 йилнинг 28 декабрида Б.Хусайнов Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги "Ягона буюртмачи хизмат" инжиниринг компанияси билан жамият ўртасида пудрат шартномаси тузишга эришди. Унга кўра, пудратчи корхона томонидан Андижон давлат университетининг янги ўқув биносини қуриш учун қиймати 10.437.328,0 миңг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши қайд этилган эди. Ҳам энидан, ҳам бўйидан "даромад" топиб, оғзининг таноби қочган Баҳодир билан Маҳмуджон бу лойиҳа устида анча бош қотиришди. Ишлар кўламининг кенглиги, ажратилган маблағнинг мўмайгина эканлиги, йўқдан йўндириб ўрганган "бунёдкорлар"нинг шижоатига шижоат кўшди. 2012 йил 15 ноябрь куни пудрат шартномасида қайд этилган қурилиш ишлари тўлиқ бажаришга қадар буюртмачи ташкилотга ҳужжатлар тақдим этилди. Аслида жамият томонидан қурилиш ишлари ҳажмига нисбатан 206.797,1 миңг сўмлик ишлар умуман бажарилмаган эди. "Йўлини қилган" ҳисобчи сохта маълумотлар тайёрлаб, ҳужжатларни қалбақлаштирган, жамият ҳисоб рақамининг газнасига оқиб келаётган даромаддан мамнун раҳбар эса бу расмий қозғоларга жимжимадор имзо чеккан эди.

Бу билан кифояланмаган Б.Хусайнов "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси билан ҳамкорликни давом эттириб, университет спорт зали биносининг қурилиш ва таъмирлаш ишларини олиб боришни жамият зиммасига олди. Бу ерда ҳам ўзидан кетгунча, эгасига етгунча қабилда иш кўрган пудратчи "Кўчма механизациялашган корхона" МЧЖ ҳисоб рақамига бажарилмаган ишлар ҳисобига қарийб ўн тўрт ярим миллион сўм келиб тушди. Ташқарида қараганда рисоладагидек ишлаётган пудратчилар университетнинг янги ўқув биносини қуришга киришиб кетдилар. 2012 йилнинг охирида иш якунланганлиги ҳақида ҳисобот ҳужжатлари тайёрланди. Смета харажатлари ҳужжатларидан келтирилган асбоб-ускуна, жиҳозлар ўрнига унинг ўрнини босадиганлари ишлатилди. Натихада, бу қурилишда ҳам раҳбар билан ҳисобчи анчагина "бурилиш" ясадилар-у, ҳар нарсанинг жавоби борлиги, кингир ишнинг қийми бир кун юз кўрсатишини унутдилар.

Катта миқдордаги давлат бюджетни маблағларини жамият ҳисоб рақамига ўтказишга эришиб, давлат ва жамоат манфаатларига жиддий зарар етказган Б.Хусайнов ва М.Маъмуржонова Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддаларига биноан жавобгарликка тортилдилар.

Бунёдкор, қурувчилардек оғир ва масъулиятли касб эгаларининг шаънига шу зайдда доғ туширидан олғирлар, албатта, ўзлари қазиган нафс ўпқонининг домига илинади ва ўшанда ҳалолликда ҳаловат борлигини англаб, пушаймон бўладилар.

Раисга нафси панд берди

Айримлар мансаб курсисига ўтиргач, ўз манфаатларини давлат ва халқ манфаатларини устун қўя бошлайдилар. Айрим кимсалар мансабдор бўлгач, ўз мажбуриятларини лозим даражада бажармасан, мўмай даромад кетилад қувмадилар.

Шовотлик Илҳом Машарибов 1991 йилдан Шовот шаҳарчаси фуқаролар йиғини масъул котиби бўлиб, 2013 йил 1 майдан эса раис вазифасини бажарувчи сифатида фаолият юрита бошлади. Шу билан бирга, у нафақа тайинлаш ва тўлаш комиссияси раиси ҳам эди.

Маҳалла кадритлар маскани бўлгани боис, халқимиз яхши кунда ҳам, ёмонида ҳам маҳаллага таянади. Ўзини ўзи бошқариш органи сифатида фуқаролар йиғинларига бир қатор ваколатлар берилган. Шулардан бири кам таъминланган оилаларга, ишланмайдиган оналарнинг фарзандларига икки ёшга тўлгунча қадар нафақалар ва моддий ёрдамлар тайинлашдир. Бироқ, бу ишга масъул шахслар бундай ёрдамларни тўғри тақсимлаётими? Афсуски, бу саволга "ха" дея жавоб қайтариб қийин. Боиси, Илҳом Машарибов каби нафисга қул бўлган, ўз манфаатини ўзганин маънафатидан устун қўювчи фуқаролар йиғини раислари оз бўлса-да учраб турибди. Бундайлар маълум миқдордаги пул эвазига моддий ёрдам ва нафақаларни

эҳтиёмандлар қолиб, иқтисодий имконияти етарли бўлган кишиларга тўлашдан уялмаяптилар. Бу эса айрим фуқароларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

И.Машарибов мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан оила даромади мезондан ошиқ бўлса-да, 2012 йил ноябрь ойида Р.Фозиловага 72,4 миңг сўм тўланишини таъминлаган. Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 15 февралдаги Қарори билан тасдиқланган "Кам таъминланган оилаларга ижтимоий нафақалар ва моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларига зид равишда С.Вафоевага 573 миңг сўм, Р.Юлдешевга 382 миңг сўм тўланишига сабабчи бўлган. Фуқаро Т.Ражабовнинг исм-фамилиясини тўлов рўйхатига асосиз равишда икки марта киритиб, 79,6 миңг сўмни талон-тороҳ қилган. Афсуски, бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Хуллас, И.Машарибов жами 3 млн. 715 миңг 525 сўм маблағни растрата қилиш йўли билан талон-тороҳ қилганлиги фош этилди.

Шовот туманидаги 29-сон-

Жавлон САНАЕВ,
Бош прокуратура
инспекция прокурори

Қамолитдин ОЛЛАБЕРГАНОВ,
Хоразм вилоят прокурори ёрдамчиси

ли мактаб ўқитувчиси Ш.Эшчанова 2011 йил ноябрь ойидан декретга чиқади ва фарзанд қўргач, 2012 йил май ойида боласига 2 ёшгача бўлган нафақа пули сўраб, шаҳарча фуқаролар йиғинига ариза билан мурожаат қилади. У бир йил давомида нафақа пулини олади. Нафақа пули бериш тугагач, сабабини билиш учун фуқаролар йиғинига қайта мурожаат қилиб, И.Машарибовга 100 АҚШ доллари ташлаб кетади. Бироқ, пулни ҳам қилиб юборган оксоқол ваъдасининг устидан чиқмайди. Аризачи нафақа пули нима учун тайинлангани сабабини сўраганида, И.Машарибов яна 50 миңг сўм талаб қилади. Шундан сўнг Ш.Эшчановнинг қонун ҳимоячиларига мурожаат қилишидан бошқа илоҳи қолмайди.

Кўза кунда эмас, кунда си-нади, дейди халқимиз. И.Машарибовнинг бундай хатти-харакатларига қонун ҳимоячилари томонидан нуқта қўйилди. Нафисга қул бўлган киши эл орасида обрўси тўкилиши эса ҳаммага аён.

Суд ҳукми билан И.Машарибов тегишли жазога ҳукм қилинди.

Қасамёдга хиёнат

Қамолитдин ШЕРНАЗАРОВ,
Нишон туман прокуратураси терговчиси

Тиббиёт ходимларини ўз бурч ва мажбуриятларини виждан бажаришга ундайилган Гиппократ қасамёмига эло қачон шахсий манфаатни кўзламасинка алоҳияда эътибор қаратилган. Шунинг учун ҳам шифокорларга нисбатан "кўнгли либослик оқ" иборасини тез-тез ишлатилиш Сабаби, уларг ишонамиз, дарга чалинсақ, улар томон югурамиз. Баъзида уларнинг нафақат муолажаларидан, балки сўзларидан ҳам маълум тоғнадек бўлмиш Аммо, баъзи ачинарли ҳолатлар ҳам учрайдики, бундай ҳолатлар шифокор деган шарафли номга доғ туширади.

Шифокор иш жараёнида хато қилиши мумкинми? Мумкин, бироқ хато қилишга ҳаққи йўқ! Негаки, шифокорнинг хатоси ортида инсон ҳаёти, тақдири ётади. Вилоят рухий-асаб касалликлари диспансерининг шифокори, 16 ёшгача бўлган бемор болаларга ногиронлик тайинлаш комиссиясининг раиси бўлиб ишлаган Олимжон Жамолов, афсуски, бир эмас, бир неча бор хатого йўл қўйди.

Жабранувчи Баҳор Ачилова рухий касал бўлган фарзандига давлат томонидан тўланадиган ногиронлик нафақаси тўхтатилгани сабабли қайта ҳужжат тайёрлаш мақсадида О.Жамоловга учрашди. Комиссия раиси ҳисобланган О.Жамолов беморни бевосита тиббий кўриқдан ўтказиш, керакли мутахассисларга йўналтириш, тиббий ҳужжатларни тайёрлаш ва ногиронлик тайинлаш ёки тайинламаслик тўғрисида тиббий хулоса бериш ўрнига, Б.Ачиловага ҳужжатларни тайёрлашнинг озгина харажати борлигини шама қилди. Ва "хизмати" учун 300 миңг сўм пулни пора тариқасида олди. Пулни олса-да, ишни ортга суриб, ҳар гал турли баҳоналарни рўқач қилиб, алдаб келди.

Худди шунингдек, Баҳодир Атамуродов ҳам васийлигидаги болаликдан рухий касал бўлган хиянига ногиронлик тўғрисидаги ҳужжатларни тайёрлаш учун О.Жамоловга мурожаат

қилди. Ҳужжатлар билан боғлиқ ишларни эса опаси Н.Атамуродовага ишониб топширди. Олимжон Жамолов аввалига Н.Атамуродовнинг жиянини қоида бўйича тиббий текширувлардан ўтказди. Шунингдек, бемор бола 16 ёшга тўлгунча қадар яна уч ойлик нафақасини олишлари мумкинлигини билдирди. Аммо айтилган уч ой ўтса ҳам, ногирон болага нафақа тўланмагач, Баҳодир Атамуродов ва Н.Атамуродова яна шифокор билан учрашди. Бу сафар О.Жамолов ўшанда беморнинг ҳужжатларини 2013 йилнинг 25 майига қадар бўлган муддатга тайёрлаб берганлигини, бола 16 ёшга тўлгундан сўнг уни тиббий текширувдан ўтказиш вилоят ТМЭКнинг ваколатига киришини айтди. Шу билан бирга, агар хоҳлашса, ушбу ҳужжатларни ҳам тайёрлаб бериши мумкинлигини билдириб, эвазига 130 миңг сўм пул сўради. Пулни олгач, тамагир шифокор аввалгидек йўл тутиб, қуруқ ваъдалардан нарига ўтмади.

Баҳор Ачилова ва Баҳодир Атамуродов шифокордан пулларини қайтариб олиш учун анча овора бўлишди. Шундан кейин унинг устидан тегишли ташкилотларга мурожаат қилишга мажбур бўлишди.

Олимжон Жамолов дурустгина лавозим эгаси эди. Яхши маош оларди, эл орасида обрўйи, шифокор, деган шарафли номи бор эди. У эса ўзига топширилган масъулиятли вазифани суиистеъмол қилиб, нафсига қул бўлди.

Жиноят ишлари бўйича Нишон туман суди айбланувчи О.Жамоловга нисбатан олти йил-у икки ой муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлади. Қилмиш — қидирмиш, деганлари шу эмасми? Унутмаслик керакики, ногиронлар давлат ҳимоясида. Шундай экан, фуқароларнинг ижтимоий муҳофазасини сувайтиришга, бу борада тамагирлик қилиб, қонунларни бузишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Ҳар соҳада тартиб бўлиши шарт

Истиқлол шарофати билан аҳоли фаровонлигининг асосий бўғинларидан бири бўлган чорвачиликни ривожлантириш соҳасида ҳам салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Юртбошимизнинг 2003 йил 27 октябрдаги "2004-2006 йилларда фермер хўжаликларини ривожлантириш Концепцияси тўғрисида"ги Фармонида мувофиқ, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда асосий хўжалик субъекти ҳисобланадиган фермер хўжаликларини жадал ривожлантириш мақсадида ер-сўв муносабатларини такомиллаштириш, фермер хўжаликларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, сервис ва ҳуқуқий хизматлар соҳасини ривожлантириш, молия-кредит механизмининг такомиллаштириш, меҳнат муносабатлари ва кадрлар тайёрлаш соҳасини тўғри ташкил этиш, маҳсулот тайёрлаш, қайта ишлаш ва сотиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари аниқ белгилаб берилди.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ишлаб чиқилган мазкур концепцияда кўп тармоқли, аниқ, чорвачиликка ихтисослашган фермерларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Уларни қўллаб-қувватлаш борасида Президентимизнинг 2006 йил 23 мартдаги "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларидан чорва молларни кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ҳамда 2008 йил 21 апрелда қабул қилинган "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларидан чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорлари ҳалқимизнинг сўв ва гўшт маҳсулотларига бўлган эътиҳини қондиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Бундан ўн йиллар олдинги давр билан таққослаганда, сўв ва гўшт етиштириш сезиларли даражада яхшиланди. Халқимиз бугун сифатли гўшт, сўв маҳсулотларини нафақат бозорлар, балки мамлакатимизнинг барча ҳудудларида ташкил этилаётган доимий ярмаркалардан харид қилишмоқда. Бу каби фаровонликка соҳани ривожлантиришда асос бўлаётган ҳуқуқий тизимнинг мукамаллиги боис ҳам эришилмоқда.

Республика Бош прокурорининг ушбу қарорлар ижросини таъминлаш юзасидан берилган топшириқларига асосан, вилоят прокуратураси органлари томонидан чорвачилик йўналишидаги фермер хўжаликларининг қонуний манфаатлари ҳимоя қилиниб, уларга ҳуқуқий ёрдамлар кўрсатилмоқда. Жумладан, прокурорларнинг аралашуви билан фермер хўжаликларига 63,3 гектар ер майдонлари, 17

тонна ёқилғи-мойлаш маҳсулотлари, 15 тонна омухта ем, 190,4 млн. сўмлик имтиёзли кредит маблағлари, 7 млн. 800 минг сўмлик иш ҳақларининг олиб берилиши таъминланди.

Мазкур қарорлар қабул қилингандан кейин чорвачилик йўналишидаги фермер хўжаликларини сони беш йил олдингига нисбатан 511 тага кўпайди ва улардаги чорва моллари сони 994 минг 796 бошга етишига эришилди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда чорвадорлар кучли озуқа маҳсулотларига эҳтиёж сезилиши табиий ҳол. "Сигирининг сўти тилида", деган нақл ҳам беҳиж айтилмаган. Ўз навбатида, омухта ем сотиш бирлашмалари ва уларнинг жойлардаги шохобчалари ташкил этилиб, 2012 йилда 13,5 млрд., 2013 йилда 17 млрд., жорий йилнинг январь-февраль ойларидан эса 2,3 млрд. сўмлик шрот, шелуха ва омухта ем маҳсулотлари берилди.

Қишлоқ жойларда чорва молларини янада кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш мақсадида чет давлатлардан насли қорамоллар келтирилишига кенг имконият яратилди. Бунинг натижасида биргина 2013 йилда вилоятдаги 64 та фермер хўжаликларига Польша ва Украина давлатларидан 6,3 млрд. сўмлик 1027 бош наслдор қорамоллар олиб келинди. Бу каби савий-ҳаракатлар учун банклар томонидан 21 млрд. 358,5 млн. сўмлик имтиёзли кредитлар ажратилди. Бу ишларнинг самараси ҳам тезда намоён бўлди. Хусусан, ўтган йили 214 минг 254 тонна гўшт ва 994 минг 389 тонна сўв тайёрланиб, 4 минг 433,3 тонна жун ҳамда 88 минг 350 дона қорақўл тери маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Кези келганда айтиш лозимки, дастурда белгиланган тадбирлар ортиги билан бажарилди.

Бу борада прокуратура

органлари томонидан ўтказилган кенг қамровли тадбирларда айрим мансабдор ва моддий жавобгар шахслар томонидан чорва молларини кўпайтиришга ва ривожлантиришга тўсиқ бўлиш ҳолатлари аниқланиб, қатъий чоралар кўрилмоқда. Масалан, ўтган йили Пахтачи туманидаги "Қарнаб ота" ширкат хўжалиги раиси, бош ҳисобчиси, бош ветеринар врач, тафтиш гуруҳи раиси, бош зоотехник, оғмор мудир, ишлаб чиқариш ҳисобчиси, 3 нафар бўлим бошлиқлари ва 20 нафар бош қўпонари томонидан жами 19 минг 118 бош чорва моллар талон-торож қилинган. Мазкур ҳолат юзасидан вилоят прокуратураси томонидан айбдорларнинг жиноий жавобгарликка тортилиши таъминланиб, улардан 1 млрд. 123 млн. 942 минг сўмлик зарар ундирилди.

Чорвачиликка ихтисослашган фермер хўжаликларига ажратилган ер майдонларида фақат чорва молларини парвариш қилиш учун озуқа экинлари экилиши лозим бўлсада, айрим туман ҳокимлари фермерларга бу ерлардан бошқа мақсадларда фойдаланиш тўғрисида қарорлар чиқариб берган. Хусусан, Иштихон туман ҳокимининг 2013 йил 17 декабрдаги қарори билан фуқаро Ш.Ахтамовга чорвачилик йўналиши бўйича фермер хўжалигини ташкил этиш учун 0,15 гектар теразор, 0,68 гектар ховуз, 0,02 гектар канал ва коллекторлар, 0,03 гектар йўл ва уватлар ажратилган. Шу ўринда табиий бир савол туғилди, чорвачилик йўналишидаги ушбу фермер хўжалигига бу турдаги ер майдонлари керакми?..

Ёки бўлмаса, Нуробод туман ҳокимининг 2014 йил 4 январдаги қарори билан фуқаро Ф.Ҳайитовга чорвачилик йўналишидаги фермер хўжалиги ташкил қилиши учун 501,5 гектар ер майдон

ни 30 йилдан 50 йилгача ажратилиб берилиши ўрнига 25 йил муддатга ажратиб берилган. Ҳўш, туман ҳокими нима сабабдан фермер хўжалигига кам муддатга ер майдони ажратди, деган савол ўртага ташланиши табиий.

Пастдарғом туман ҳокимининг 2012 йил 10 январдаги қарорига асосан "Искандаров Аббор чорваси" фермер хўжалигига тегишли 23,1 гектар сугориладиган ер майдонидан 5 гектари асоссиз равишда мелiorатив ҳолатдаги ер майдонлари тоифасига ўтказилган.

Шунга ўхшаш ҳамда чорвачилик йўналишидаги фермер хўжаликларига ер майдонлари ажратишда қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйиб, қарорлар қабул қилинган учун биргина жорий йилнинг ўтган даври мобайнида туман ҳокимларининг 18 та қарорларига нисбатан протестлар келтирилди.

Каттақўрғон туманидаги чорвачиликка ихтисослашган "Ҳожи Абдулло", "Зиёвуддин", "Фармон ФБМ", "Яноқ", "Тожинор момо", "Оқбулоқ", "Петрол агробизнес", "Қўрғон", "Нусха ХАХ", "Тожибоб", "Элёр", "Роҳат", "Мардон", "Бобурмирзо" ва "Ўткир" номли фермер хўжаликларини томонидан 2012 йилда умуман гўшт ва сўв маҳсулотлари ишлаб чиқарилмаган.

Чорвачиликка ихтисослаштирилган айрим фермер хўжаликларининг ер майдонлари ўзбошимчилик билан эгаллаб олинб, қонуний қурилишлар амалга оширилган ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экилган. Хусусан, Иштихон туманидаги чорвачиликка ихтисослашган "Отахон" фермер хўжалиги раҳбари Ж.Амиров сугориладиган 0,8 гектарга, шу тумандаги "Мингбоши Нарзулла" фермер хўжалиги раҳбари Б.Хидиров эса фермер хўжалигининг 0,3 гектар ер майдонига қонуний молхона қуриб олган.

Бу каби ҳолатлар Пайариқ, Ургут ва Оқдарё туманларида ҳам аниқланиб, фермер хўжалиги раҳбарлари маъмурий жавобгарликка тортилган ва қонуний қурилмани бузиш тўғрисида судларга даъво аризалари киритилган.

Жорий йилнинг ўтган даврида соҳа бўйича ўтказилган тадбирларда фермер хўжаликларини ривожлантириш, улар-

шарт

Эркин РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

га ер майдонлари ажратиш, аҳолига гўшт ва сўв маҳсулотлари етказиб берилишида тўсқинлик қилиш ва бошқа қонунбузилиш ҳолатлари аниқланиб, мансабига соғуқ-қонлик билан қараган масъул мансабдор шахсларга нисбатан 161 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди. Шу жумладан, 56 нафар масъул шахс интизомий ва 50 нафар маъмурий жавобгарликка тортилди.

Пастдарғом туманидаги "Навбахор" фермер хўжалигининг 0,4 гектар ва "Уйғун" фермер хўжалигининг 0,02 гектар ер майдонлари айрим шахслар томонидан ўзбошимчилик билан эгаллаб олинб, қонуний равишда молхона ва бошқа бинолар қурилган бўлса, "Шахзод-1" ва "Довул" фермер хўжаликларининг 2,4 гектар озуқа экинлари экиланган майдонларига сабабот экинлари қонуний равишда экилган.

Шу каби, Булунгур туманидаги "Орзу Камангарон" фермер хўжалигига 32 гектар, "Фаҳри Жаҳон" фермер хўжалигига 51,2 гектар, Иштихон туманидаги "Шавкат" фермер хўжалигига 21,3 гектар, Оқдарё туманидаги "Оқдарё Қоратери чорваси" фермер хўжалигига 25,5 гектар ер майдонлари озуқа экинлари экиш мақсадида ажратилган бўлса ҳам, чорва моллари мавжуд эмаслиги маълум бўлди. Бу майдонларга озуқа экинлари ўрнига хўжалик раҳбарлари томонидан ўз шахсий манфаатлари учун сабабот, картошка, пиёз, галла ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экилган.

Хулоса қилиб айтганда, чорвачиликни ривожлантиришга ўз ҳиссамизни қўшиб, зиммаларга юклатилган вазифаларни сидқидилдан бажарсак, аҳолининг турмуши янада яхшиланиши шубҳасиз. Шунингдек, халқимизга сифатли гўшт ва сўв маҳсулотларини арзон нархларда етказиб беришни ҳам ўзимизнинг асосий бурчларимиздан бири, деб ҳисоблашимиз керак.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги "2014 йил юқори ўсиш суръатлари билан ривожланиш, барча мавжуд имкониятларни сақлаб туриш, ўзини оқлаган ислохотлар стратегиясини илҳом эттириши йили бўлади" деб номланган маърузасида иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришлар ва уларнинг аҳоли турмуш фаровонлигини оширишдаги муҳим жиҳатлари ҳусусида алоҳида тўхталиб ўтган эди.

Бу борада мамлакат иқтисодий-иқтисодий ривожланишининг энг асосий тамойили бўлиши кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш муҳим йўналишлардан бири сифатида белгилангани боис, юртимизда амалга оширилаётган истиқболли лойиҳалар бир қатор ташкилотиқ зим-

Истиқболли лойиҳалар асосида

масига улкан масъулият юклаши табиий.

Ишбилармон ҳамда тадбиркорларни ҳам моддий, ҳам маънавий қўллаб-қувватлаш, уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, берилаётган имтиёзлардан унумли фойдаланишларини таъминлаш бўйича аниқ ва мақсадли савий-ҳаракатлар амалга оширилапти. Хусусан, Солиқ, валютга оид жиноятлар ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Бухоро вилоят бошқармаси ходимлари соҳа ривожига берилаётган имкониятлар, солиқ тўловлари ҳақида тадбиркорлар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Бунинг самараси ўлароқ, жорий йил январь ойининг ўзига 226 та тадбиркорлик

субъектлари давлат рўйхатидан ўтказилиб, қўшимча равишда 235 та янги иш ўринлари яратилишига ҳамда давлат бюджетига қўшимча равишда 52,9 млн. сўмлик солиқ ва бошқа тўловлар тушишига эришилди.

Бундай амалий ёрдам ўз навбатида коллеж битирувчиларининг истиқболли лойиҳаларига ҳам замин яратаяпти. Уларнинг сервис, ишлаб чиқариш йўналишлари бўйича аҳолига тақдим этаётган хизматлари алоҳида аҳамиятга молик. Мисол учун, Жондор туман "Хумин" қишлоғида яшовчи фуқаро Мамлакат Шукурова коллеж битирувчиларига тикувчиликни ўргатиш мақсадини баён этди. Унга тадбиркорлик фаолияти билан шугулланиш тартиб-қоидалари тушунтирилган, туман

Дилмурод АҚОБИРОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг Бухоро вилоят бошқармаси матбуот гуруҳи катта инспектори

ҳокимлиги ҳузурдаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси томонидан тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказилди. 4 нафар коллеж битирувчиси "устоз-шоғирд" аънаъаси асосида хунар ўрганишига киришди.

Бу борадаги ишлар қўламини кенгайтириш, тадбиркорлар ва ишбилармонлар фаолиятини рағбатлантириш, зарур шарт-шароитларни яратиш юзасидан қўрилган бу каби тадбирлар давом эттирилмоқда.

Мўҳим тадбирлар натижаси

Ваколатин давлат органларига, муассасаларига ёки халқ вакилларига ариза, таклиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳар бир шахннинг конституциявий ҳуқуқи ҳисобланади. Қонун ҳар бир давлат органи ёки муассасаси мансабдор шахси зиммасига келиб тушган мурожаатларни белгиланган тартибда ва муддатларда кўриб чиқиш мажбуриятини юклайди. Бугунги кунга келиб, фуқаролар ўзларининг қонун билан кафолатланган мазкур ҳуқуқларидан эмин-эркин фойдаланишмоқдалар.

Хусусан, вилоятда ҳам бу борадаги назоратни ташкил этишда қорхона, ташкилот ва муассасалар ҳамда маҳаллий ҳокимият органларида «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонун ижросига алоҳида эътибор берилмоқда. Хусусан, қонун ижроси юзасидан 2014 йилнинг 3 ойида ўтказилган 27 та текширишлар натижасига кўра, қонунбузилиши ҳолатларини бартараф этиш юзасидан 27 та тақдирнома киритилди. Мансабдор шахсларнинг 35 нафари интизомий, 24 нафари эса маъмурий жавобгарликка тортилиб, 30 нафар шахннинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Шуниси афсусланарлики, кўрилатган чораларга қарамай, айрим мансабдор шахслар томонидан фуқароларнинг мурожаатларини кўриб чиқишда сансалорлик ва асоссиз равишда кўриб чиқиш муддатларини бузиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги маълум бўлди. Бу каби қонунга ноҳансалорликка тегишли муносабат билдирилмоқда. Чунончи, фуқароларнинг мурожаатларини ҳал этиш ваколатига эга бўлган 12 нафар мансабдор шахс томонидан қонунбузилиши ҳолатлари аниқланиб, уларга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида ишлар кўзга тилди. Жумладан, фуқаро Ю.Вапаевнинг вилоят теританосий касалликлари диспансерига даволаниш учун йўлланма бериш ҳақидаги

мурожаати иш юритувчи Н.Қурбонова томонидан қайд этиш китобида расмийлаштирилмасдан ва лаборатория мудири О.Луков томонидан асоссиз равишда кўриб чиқилмасдан, сансалорликка солиниб келингани аниқланди. О.Луковга нисбатан маъмурий жавобгарлик, Н.Қурбоновага нисбатан эса интизомий жавобгарлик тўғрисида ишлар кўзга тилди.

Шу билан бирга, вилоят прокуратураси органларида фуқаролар ва юридик шахслар мурожаатларининг қонуний ҳал этилишига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жорий йилнинг 3 ойи давомида вилоят прокуратураси органларига 1646 та мурожаат келиб тушган бўлса, улардан 709 таси бевосита прокуратура органларида ҳал этилиб, 276 таси қаноатланганди.

2014 йилнинг 1-чораги давомида мурожаатларни кўриб чиқиш натижаси бўйича жами 324 нафар фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Масалан, Термиз шаҳридаги "Шержон-Бунёдкор" МЧЖ ишчиси У.Дурсанов ва бошқаларнинг мурожаати текширилганда, қорхона раҳбари ишчиларнинг розилигини олмасдан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақида қонуний буйруқлар чиқарилганлиги аён бўлди. Қонуний буйруқларни бекор қилиш ҳақида шахар прокурори томонидан протест келтирилди. Ишчиларнинг бузилган ҳуқуқ-

лари ва уларнинг ишга тиклаши таъминланган ҳолда МЧЖ раҳбарининг маъмурий жавобгарлик масаласи ҳам ҳал этилди.

Мурожаатларни кўриб чиқиш жараёнида мансабдор шахслар томонидан йўл қўйилган ҳар бир қонунбузилиши ҳолатлари бўйича тегишли прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилмоқда. Жумладан, 12-сонли Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси, воёга етмаган Б.Раҳмоновнинг шахар прокурори номига ёзган мурожаати ўрганилганда, куйидагилар аниқланди. Маълум бўлишича, Термиз сановат ва транспорт касб-ҳунаар коллежи директори Ш.Чоршанбиев ва бош ҳисобчи М.Тошбоевлар томонидан Вазирил Маҳкамасининг 247-сонли қарори талаблари қўпол равишда бузилиб, Б.Раҳмоновга оват, кийим-бош, пойфазл ва бошқа шахсий гигиена буюмлари ҳамда шахсий харажатлари учун тўлашга доир ҳужжатлар ўз вақтида вилоят молия бошқармасига тақдим этилмаган. Оқибатда, чин етим Б.Раҳмоновга 2013 йил сентябрь-декабрь ойлари учун 1 млн. 773 минг 776 сўм нафақа пуллари тўлаб берилмаган. Прокуратуранинг аралашуви билан нафақа пуллари тўлаб берилиши таъминланди. Коллеж директори Ш.Чоршанбиев ва бош ҳисобчи М.Тошбоевлар интизомий жавобгарликка тортилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан 2014 йилнинг 3 ойида фуқароларнинг мурожаатлари юзасидан ўтказилган текширишлар натижасига кўра 151 та мурожаат қўралган ва жараёнда тасдиқланмаганлиги сабабли рад этилди. Шунингдек, асоссиз мурожаатларнинг олдини олиш, шикоят қилишни ўзига

касб қилиб олган фуқаролар фаолиятига чек қўйиш мақсадида қонуннинг 26-моддасида белгиланган ваколатлардан самарали фойдаланилиб, рад этилган мурожаатлар бўйича муаллифларнинг жиноий ва маъмурий жавобгарлик масаласи ҳал этиб борилмоқда. Жумладан, фуқаро Д.Зайниевнинг Музрато туман ИИБ профилактика инспектори С.Раҳмонов ундан пул беришни талаб қилганлиги ҳақидаги аризаси ўрганилганда, унда келтирилган важлари ўз тасдиқини топмади. 2014 йил 15 март кун иризацияга нисбатан МЖТКнинг 40-моддаси билан маъмурий жавобгарликка доир иш кўзга тилди, судга юборилди.

Мурожаатлар билан ишлаш самарадорлигини, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, қонунларни тарғиб қилишнинг самарали воситаларидан фойдаланилмоқда. Вилоят ҳокими ва вилоят прокурорининг 2014 йил 24 февраль кунги қўшма фармойишига асосан ҳокимлар, назорат (текширув) идоралари, раҳбарлари билан бирга ҳар ойда тадбиркорлар билан учрашувлар ташкил этилмоқда. 2014 йилнинг 3 ойида 510 нафар фуқаро меҳнат жамоалари ва 299 нафар фуқаро яшаш жойларида қабул қилинди.

Бундан ташқари, деҳқон-фермер хўжаликларини ривожлантириш, қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш масаласи ҳам прокурорларнинг доимий диққат марказида бўлиб, бу жараёнда етказилган зарарларни ундириш, уларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тадбиркорлар билан доимий мулоқотда бўлиш, улар-

Ботир ОЛТИБОВЕВ,
Сурхондарё вилоят
прокуратураси бўлим прокурори

нинг фаолиятига ҳар қандай кўринишдаги қонунуний тўсиқлар ва ортиқча бюрократик талаблар қўйилмаслигини таъминлаш, ҳуқуқларининг бузилиши билан боғлиқ ҳолатларни тезкор аниқлаш ва уларни тиклаш мақсадида ташкил этилган ишонч телефони имкониятларидан кенг фойдаланилмоқда. Жорий йилда ишонч телефонига келиб тушган 72 та мурожаатнинг 65 таси ҳал этилиб, қаноатланганди. Хусусан, Жарқўрғон туманидаги "Сурхон чароғи" ҳусусий қорхонаси бошлиғи С.Ваҳобова Жарқўрғон туман прокуратурасининг ишонч телефонида қилган мурожаати атрофича ўрганилди. Туман ҳокимининг ўринбосари С.Тошбоев тадбиркорга "Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси"га пул ўтказмагани учун чакана савдонга амалга ошириш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома бермай келаятганлиги ўз тасдиқини топиб, гувоҳнома олиб берилиши таъминланди ҳамда қонунни бузган ҳоким ўринбосарига нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзга тилди.

Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва эркинликларини бузиш, уларга турли бюрократик тўсиқлар яратиш, фаолиятига асоссиз аралашиб каби суиистеъмолчиликларга йўл қўйилган маҳаллий ҳокимликлар, давлат бошқарув органлари, солиқ, банк ва бошқа идораларнинг мансабдор шахсларини фож этиш юзасидан тезкор тадбирлар қўйиштирилиб, бу борада аниқланган ҳар бир ҳолат бўйича қатъий прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиб келинмоқда.

Тадбир

Ҳамкорликда самара бор

Самарқанд вилоят прокуратурасида вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, маҳаллий давлат бошқаруви органлари ҳамда жамоат ташкилотларининг жиноятчиликка қарши кураш борасида жорий йилнинг биринчи чорагидаги фаолияти юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди. Унда вилоят ИИБ, вилоят «Маҳалла» жамоат фонди, вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармалари, вилоят "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати раҳбарлари, барча туман-шаҳар прокурорлари ва туман-шаҳар ИИБ бошлиқлари ҳамда уларнинг тергов ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш соҳаси масъул ходимлари иштирок этдилар.

Йиғилишда 2014 йилнинг ўтган 3 ойида қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, бандлигини таъминлаш, одам савдоси ва ёт оқимларга қарши курашиш борасида амалга оширилган ишларнинг аҳоли ва самарадорлигини ошириш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар олдида турган вазифалар муҳофиза қилинди.

Тадбирда шунингдек, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва бошқа мутаассиди идоралар билан ҳамкорликда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, қонунийликни мустаҳкамлашга қаратилган муайян ишлар

Дўстбек СУЛАЙМОНОВ,
«Hиқид»

амалга оширилганлиги натижасида жорий йилнинг 3 ойида вилоят бўйича жиноятларнинг умумий сони 0,6 фоизга, қасддан оғир шикаст етказиш 5,6 фоизга, товламачилик 20 фоизга, гийҳандлик билан боғлиқ жиноятлар 19,2 фоизга, ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож қилиш 33,3 фоизга, қалбаки пул ва қимматли қозғолар ясаш ва валюта операциялари қоидаларини бузиш 71,4 фоизга, маст ҳолатда жиноят содир қилиниши 75 фоизга, муқаддам судланганлар томонидан жиноят содир қилиниши ҳолатлари 2,5 фоизга, ўқувчилар томонидан жиноят содир қилиниши 25,6 фоизга камайганлиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга, жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олишга қаратилган профилактик тадбирлар етарли самара бермаганлиги сабабли баъзи туманларда жиноятларнинг айрим турлари ошганлиги танқид остига олинди.

Муҳофиза қилинган масалалар юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва масъул идоралар раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

Жонли мулоқот тарзида ўтган йиғилиш якунида йўл қўйилган қамчиликларни бартараф этиш ва соҳада фаолият самарадорлигини оширишга қаратилган қарорлар қабул қилинди.

«Прокуратура тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 7-моддасига мувофиқ, прокуратура органлари ҳар бир ариза ёки шикоят ва юриал шахсларнинг мурожаатларини кўриб чиқиш, фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш, манфаатларини қонун доирасида ҳимоя қилиш каби чора-тадбирларни кўриши лозим.

Муаммо ҳал этилди

Хусусан, Тошкент шаҳар прокуратураси томонидан Юнусобод туманида яшовчи фуқаро О.Ибрагимовнинг Юнусобод тумани Давлат солиқ инспекция ходимининг хатти-ҳаракатларидан норози бўлиб шаҳар прокуратурасининг ишонч телефонида қилган мурожаати кўриб чиқилди.

Аниқланишича, яқка тартибдаги тадбиркор Д.Шамуродова Шайхонтоҳур туман ДСИга ўз фаолиятини ихтиёрий равишда тугатиши сўраб мурожаат қилган. У Юнусобод туманида тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиб келганлиги боис Шайхонтоҳур туман ДСИ томонидан Юнусобод туман ДСИга 2014 йил 27 январь кунги ўз фаолиятини ихтиёрий тугатиш муносабати билан унинг солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан қарзи йўқлиги тўғрисида маълумотнома бериш ҳақида сўровнома юборилган.

Бирок, Юнусобод туман ДСИ жисмоний шахсларга солиқ солиш бўлими давлат солиқ участка инспектори Х.Элибоев мазкур сўровномани белгиланган тартибда Юнусобод туман ДСИнинг ҳужжатларни рўйхатга олиш "АКСИД" дастуридан рўйхатдан ўтказмай, Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ақбар ТУРДИЕВ,

Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим бошлиғи

дентининг 2007 йил 27 апрелдаги "Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш ва уларнинг фаолиятини тўхтатиш тартибини тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори талабларига зид равишда бу жараёни кечиктириб, 2014 йилнинг 7 февраль кунги яқка тартибдаги тадбиркор "Д.М.Шамуродова"нинг бюджетдан солиқ ва бошқа қарзлари йўқлиги ҳақида маълумотнома беради. Бу ҳолат эса тадбиркорга 961 минг 50 сўм миқдорда қатъий белгиланган солиқ ҳисобланишига сабаб бўлади.

Мазкур ҳолат юзасидан жорий йилнинг 19 февраль кунги Тошкент шаҳар прокуратураси томонидан Юнусобод тумани ДСИ жисмоний шахсларга солиқ солиш бўлими давлат солиқ участка инспектори Х.Элибоевга нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш кўзга тилди.

Ҳар бир ариза ортида инсон тақдирини, унинг оруз-интиллари, ташвишу муаммолари бор экан, уларга бефарқ бўлишга, лоқайдликка йўл қўйишга ҳаққимиз йўқ.

Баркамол инсонлар шу юртда улғаяди

Юртимизда ёшлар таълим-тарбияси масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Zero, Президентимиз таъкидлаганидек, Ватанимиз келажаги, халқимизнинг эртанги кунни, мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги обрў-эътибори авваламбор, фарзандларимизнинг униб-ўсиши, улғайиб, қандай инсон бўлиб ҳаётга кириб боришига боғлиқ.

Шу маънода, прокуратура органлари томонидан ҳам ёшларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш, улар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш борасида кенг кўламли ишлар амалга ошириб келинмоқда. Бунда мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорлик яхши натижа бераётти. Ана шундай тадбирлардан бири Самарқанд вилоят прокуратурасининг ташаббуси билан вилоят ҳокимлиги ҳузурдаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия, вилоят хотин-қизлар кўмитаси, Марказий банкнинг вилоят бош бошқармаси, вилоят Давлат солиқ бошқармаси, вилоят Ички ишлар бошқармаси, вилоят Ўрта махсус, касб-хунар таълими бошқармаси, вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси, вилоят Халқ таълими бошқармаси ҳамкорлигида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 6 февралдаги "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ва 2014 йил 19 февралдаги Қарори билан тасдиқланган "Соғлом бола йили" Давлат дастурида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида Самарқанд шаҳрида ёшлар фестивали ўтказилди. Унда ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари ва умумтаълим мактабларининг битирувчиларидан минг нафардан ортиғи иштирок этди.

Самарқанд санъат коллежининг концерт залига кириш қўшмада вилоятдаги 16 та тижорат банклари ўзларининг кўргазмали стендлари билан, вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси, Самарқанд ва Пастдаргом туманларидан ташриф буюрган корхона, ташкилотлар ўзларидидаги бўш иш ўринлари билан, вилоят Ўрта махсус, касб-хунар таълими бошқармаси ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида тайёрланаётган мутахассисликлар кўргазмасини ташкил қилишди. Бу коллеж битирувчиларига ўзига муносиб иш топишида ёрдам берса, мактаб битирувчисига ўз орзусидаги мутахассислиқни танлаш имконини берди.

Фестивални вилоят Ўрта махсус, касб-хунар таълими бошқармаси бошлиғи ўринбосари А.Насимов кириш сўзи билан очиб, йиғилганларга ёшлар учун мамлакатимизда яратиб берилаётган шaroитлар, имкониятлар хусусида сўзлаб берар экан, ёшлар

фестивални ўтказишдан асосий мақсад юкорида қайд этилган қарорлар ҳамда "Соғлом бола йили" Давлат дастурининг мазмун-моҳиятини ёшлар онига синдиришдан иборат эканлигини таъкидлади.

Дарҳақиқат, қарор ва Давлат дастури ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, демократик давлат куриш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш жараёнларида уларнинг фаоллигини оширишга қаратилганлиги билан ахамиятлидир. Шу боис, вилоятда ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари ўқувчиларини касбга йўналтириш, ўқишини давом эттириш ва иш билан таъминлашга кўмаклашишга эътибор қаратиб келинмоқда. Жумладан, вилоят ҳокимининг 2013 йил 1 февралдаги "Вилоятдаги касб-хунар коллежлари ўқувчиларининг давоматини яхшилаш, амалиёт ўташи самардорлигини ошириш ҳамда ишга жойлаштириш жараёнини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори мазмун-моҳияти яна бир бор фестивал иштирокчиларига батафсил тушунтириб ўтилди.

Жорий йилда вилоятдаги 156 та касб-хунар коллежларини 107 та мутахассислик бўйича 57 минг 911 нафар ёшлар битириши кутилмоқда. Битирувчиларнинг ҳар бири ишлаб чиқариш амалиётини ўташи ва кейинчалик ишга жойлашиши учун вилоятдаги 122 минг 597 та корхона, ташкилотларга бириктирилган. Фестиваль давомида ёшлар ўзларини бу борада қизиқтирган саволларига жавоблар олишди. Самарқанд санъат коллежи ва "Сўғдиёна" истироҳат боғида ташкил этилган "Бўш иш ўринлари" ярмаркасида 122 та корхона, ташкилотлар 1523 та бўш иш ўринлари билан иштирок этиб, 110 нафар касб-хунар коллежлари битирувчилари ишга жойлашиш тўғрисида маслаҳатлар олишди. 65 нафарига эса ишга жойлашиш учун йўлланмалар берилди.

Марказий банкнинг вилоят бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари А.Эгамов фестивал иштирокчиларига вилоятдаги тижорат банклари томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кўрсатиб келинаётган банк хизматлари, ажратилган кредитлар ҳақида сўзлаб берди. Шу билан бир қаторда, Марказий банкнинг вилоят бош бошқармаси томонидан ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари битирувчиларининг бандлигини таъминлашда тадбиркорлик билан шуғулланиш истиғини билдирган ўқувчиларга алоҳи-

Шерзод МАХАММАДИЕВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси

да эътибор қаратилаётганлигини ҳам таъкидлаб ўтди. Биргина 2013 йил давомида ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари битирувчиларига вилоятдаги тижорат банклари томонидан 18 млрд. сўмга яқин имтиёзли кредитлар ажратилган бўлса, жорий йилда ҳам бу хайрли аънананинг нафақат давом этиши, балки бу кредитлар миқдорини 30 млрд. сўмга кўпайтириш ҳам режалаштирилган.

Фестиваль давомида шунингдек, 40 нафар битирувчига тижорат банкларининг имтиёзли кредитлари ажратилиши тўғрисида сертификатлар тарқатилди ҳамда 150 дан ортиқ коллеж битирувчиларининг кредит олиш билан боғлиқ бизнес режалари ўрганиб чиқилди.

Битирувчилар ўзларининг тадбиркорлик фаолиятлари давомида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ишлашда қийналмасликлари, ҳукумати-миз томонидан ёш тадбиркорларга яратилаётган имтиёزلардан хабардор бўлишлари учун фестивалда вилоят Давлат солиқ бошқармаси бўлими бошлиғи З.Аминов тадбиркорларга, хусусан, ёшларга яратилаётган имтиёзлар тўғрисида маълумот берди. Мазкур мулоқот қизгин саволларга бой бўлди.

Вилоят ҳокимлиги хотин-қизлар кўмитаси раиси котибияти мудири Д.Анзиратова эса битирувчи қизларнинг бандлигини таъминлаш борасида жойларда ташкил этилган штабларнинг фаолияти тўғрисида маълумот бериб, битирувчи қизлар бандлигини таъминлаш мақсадида амалга оширилган ишлар билан таништирди. Иштирокчи қизларга таълим муассасасини битириб, ўз фаолиятларини бошлашда туман ва шаҳар ҳокимликлари хотин-қизлар кўмиталари яқиндан кўмак беришини айтиб ўтди.

Фестиваль давомида умумтаълим мактабларининг 9-синф битирувчиларини, айниқса, қишлоқ жойлардаги қизларни таъминнинг кейинги босқичига тўлиқ қамраб олиш мақсадида вилоят ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида тайёрланаётган мутахассисликлар кўргазмаси ҳам намойиш этилди. Унда мактаб битирувчилари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоблар олишди.

Юртбошимиз таъкидлаганидек, келажакда Ўзбекистон юксак даражада тараққий этган иқтисоди билангина эмас, балки, билимдон, маънавий жиҳатдан етук фарзандлари билан жаҳонни қўйил қилдириши лозим. Бунга эса мамлакатимизда барча имкониятлар етарли. Ишонимизки, ёшларимиз ҳам бор куч ва имкониятларини сафарбар этиб, орзуимиздаги инсонлар бўлиб етишадилар.

XXI асрнинг дастлабки йиллари илм-фан ва техника ривожининг шиддатли тус олганиги, ахборот амашинуви тизимининг тубдан такомиллашгани билан инсоният тарихида ўзига хос давр бўлди. Бу жараёнда дунё мамлакатлари халқаро муносабатларда минтақавий хавфсизликни таъминлаш, иқтисодий, ижтимоий, илм-фан, таълим соҳаларида ҳамкорлик қилиш, умуминсоний қадриятлар билан боғлиқ муаммоларни биргаликда ҳал этишга алоҳида эътибор қаратмоқдалар.

Ўйламай босилган қадам

Нуриддин ЯХЯЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Наманган вилоят
бошқармаси матбуот гуруҳи катта инспектори

Ўтган асрдан йигирма биринчи асрга трансмиллий ташкилий жиноятчиликнинг учта энг хавфли тури "мерос" бўлиб ўтди. Уларнинг биринчиси — халқаро терроризм ва дин ниқоби остидаги зўравонлик руҳи, куч ишлаш, яъни экстремистик, фундаменталистик, сепаратистик ҳуружлар, иккинчиси — нарқобизнес, учинчиси эса одам савдосидир. Ушбу жиноятларнинг қайси бир турини таҳлил қилмайлик, уларнинг барчаси инсоният цивилизациясига очикдан-очик тўсиқ экани, жамият тараққиёти ва давлатлар ривожига жиддий хавф тугдириши маълум бўлади.

Одам савдосига қарши курашиш борасида олиб борилган халқаро ва минтақавий доирадаги саъй-ҳаракатларга қарамай, муаммо долзарблигича қолмоқда. Бунинг асосий сабабларидан бири шуки, кўпгина мамлакатларнинг миллий қонунчилигида халқаро миқёсдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар турлича талқин қилинаёттир. Бу эса соҳада ягона ёндаш мавжуд эмаслигидан далolat беради.

Уюшган жиноятчилик, хусусан, халқаро терроризм, нарқобизнес, қурол-аслаҳаларни ноқонуний сотиш билан боғлиқ ўта оғир жиноятлар қаторида одам савдосининг ҳар қандай кўринишига қарши курашиш муаммоси миллий қонунчилигимизда ҳам долзарб ахамият касб этмоқда.

Республикамиз Жиноят кодексининг 135-моддаси мамлакатимиз жиноят қонунида янги нормалардан иборат бўлиб, "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги Қонун қабул қилиниши муносабати билан Жиноят кодекси киритилди.

Юқоридаги қонун ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Одам савдосига қарши курашиш самардорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори ижросини таъминлаш, шунингдек, фуқароларнинг Конституцияда белгиланган ҳуқуқларини рўёбга чиқариш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш билан боғлиқ ислохотларни янада чуқурлаштиришга қаратилган давлат сиёсатининг изчил амалга оширилишини таъминлаш мақсадида вилоятимизда ҳам бир қатор ишлар амалга ошириляёттир. Хусусан, вилоят прокуратураси ҳамда Одам савдосига қарши курашиш бўйича вилоят идораларга комиссия томонидан 2014 йилнинг февраль-март ойлари Наманган вилоятда "Одам савдосига қарши курашиш ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ойлари" деб эълон қилинди. Шу муносабат билан жойларда одам савдосига қарши курашишнинг зарурати ҳақида оммавий ахборот воситалари орқали тарғибот-ташвиқот ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда.

Шундан келиб чиқиб, биз прокуратура ҳузурдаги СВОЖЖДЛҚК департаментининг Наманган вилоят бошқармаси томонидан жойларда учрашувлар, давра суҳбатлари ташкил этилиб, одам савдосининг аянчли оқибатлари ҳақида тушунчалар берилмоқда, айниқса, бу тадбирлар кўпроқ ёшлар орасида, мактаб ва коллежларда ташкил этилмоқда. Zero, келажакимиз эгаларини бу иллатдан асраш биринчи галдаги вазифамиздир.

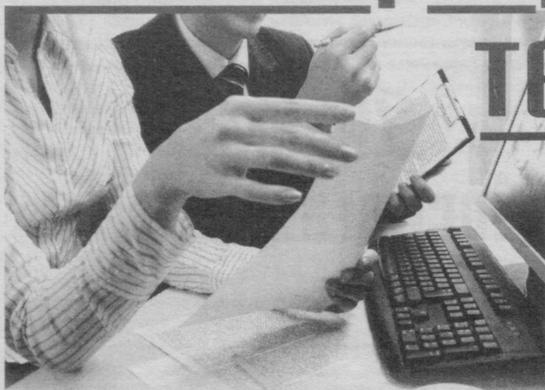
Куйида баён этилаётган жиноят тафсилотида ҳам одам савдосидан жабр кўрган кишилар қисмати акс этган. Роҳила (исм-фамилиялар ўзгартirilган) учун соддалик, самимийлик беғона. Аёлнинг фақат бир нарсага эътиқоди баланд. Унинг учун пул — барча орзуларини рўёбга чиқарувчи ҳаёт мазмуни. Бу зормандага шунчалик ишқи баландки, унга эришиш учун Роҳила ҳамма нарсадан кечишга тайёр эди.

У Дилфуза, Нигора исмли дугоналари билан гуруҳ тузиб, пул топишининг жуда хатарли усулини топиб олган эди. Қирғизистонда яшовчи Саба исмли шахс билан танишуви унга бу соҳада катта йўл очиб берди. Сашанинг айтишича, ёш қизларни алдаб, Дубай шаҳридаги савдо дўконларида иш бор, дея қўндириш керак экан. Хорижга этиб олганларидан сўнг эса осонгина тузоққа тушган бечораларнинг бошларига қандай балолар ёғдиришини ўзлари дўндирадилар. Шундай бўлди ҳам.

Гуруҳ аъзолари ишга киришиб, ўз атрофида хорижда ишламоқчи бўлганларни йиға бошлади. Дилором ва Гулнора исмли қизлар Роҳила қўйган тузоқнинг илк қурбони бўлдилар. Аёл содда қизларни бир йилдаёқ катта бойлик эгаси бўлишларига ишонтира олди. Қизлар Шаржа шаҳрига этиб борганларида, Роҳиланинг Дубайдаги таниши Маша уларнинг фуқаролик паспортларини олиб қўйди ва ҳар бири 2 минг АҚШ долларидан қарз бўлиб қолганини айтиб, қарзни тўлаш учун нима иш буюрилса, бажаришга мажбур эканликларини тайинлади. Табиийки, бундай пайтда қаршилиқ қилиш осон эмас.

(Давоми 6-бетда)

Тадбиркорлик фаолиятини текшириш тартиби

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка кенг қўламли имкониятлар яратиш борасидаги ислохотлар изчил давом эттирилмоқда. Хусусан, 2013 йилнинг ўзига юртимизда 26 мингдан зиёд кичик бизнес субъекти иш бошлаганиги, ушбу секторда фаолият қўрсатаётган корхоналарнинг умумий сони шу йилнинг охирига келиб 190 мингга етганиги, мамлакатимиз яли ички маҳсулотининг қарийб 55,8 фоизи айни шу соҳада ишлаб чиқарилаётганлигининг ўзи фикримиз исботидир.

Мазкур ислохотлар тадбиркорликни ҳар томонлама ривожлантириш, тадбиркорлар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни жаҳон бозорида рақобатлаша оладиган даражада бўлиши учун барча шароитларни яратиш, уларда ўзгарувчан бозор шароитига тезликда мослашувчанлик кўникмасини шакллантириш каби мақсадларга йўналтирилган.

Тадбиркорлик яратувчанликка қаратилган ташаббускор фаолиятдир. Мазкур фаолиятда эркинлик ҳуқуқий жиҳатдан таъминланиши зарурий факторлардан бири бўлиб ҳисобланади. Ташаббускорликнинг ҳақиқатда амалга оширилиши учун тадбиркор ўзини ҳар томонлама ҳуқуқий ҳимояланган муҳитда деб ҳис этиши лозим. Бу борада Президентимиз Ислам Каримов томонидан бизнеснинг эркин фаолият қўрсатишининг асосий мажбурий шартларидан бири, биринчи навбатда, тадбиркорлик эркинлигининг кучли ҳуқуқий кафолатларини таъминлаш, уларни сўзда эмас, амалда бажариш, давлат, ҳуқуқ-тартибот, назорат ор-

ганлари ва тузилмалар томонидан уларнинг фаолиятига ноқонуний аралашувларга чек қўйиш ҳисобланиши таъкидлаб ўтилди.

Тадбиркор фаолиятига асосий аралашуш усулларидан бири унинг фаолиятида ноқонуний текширишларни амалга ошириш ҳисобланади. Юртимизда тадбиркор фаолиятининг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш билан боғлиқ бўлган муносабатларни тартибга солувчи қонунчилик базаси яратилган. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси, "Ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида"ги, "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунлар шулар жумласидандир.

Жумладан, тадбиркорлик фаолиятини текшириш учун қонунда белгиланган асослар мавжуд бўлиши талаб этилади. "Ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида"ги Қонуннинг 12-моддасига кўра, ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини режадан ташқари текши-

риш учун махсус ваколатли органнинг текширилаётган объект номи, солиқ тўловчининг идентификация рақами, текширув ўтказиш мақсади, муддатлари ҳамда уни ўтказиш сабабларининг асослилиги кўрсатилган ҳолда режадан ташқари текшириш ўтказиш тўғрисида чиқарган қарори, шунингдек, текширишни амалга оширувчи тегишли мансабдор шахслар таркиби ва текширувни ўтказиш муддатлари кўрсатилган буйруғи асос бўлиб ҳизмат қилади. Шунингдек, Солиқ кодексининг 88-моддага кўра, режадан ташқари солиқ текширувини ўтказиш учун назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли органнинг текшириладиган объектнинг номи, солиқ тўловчининг идентификация рақами, текширувнинг мақсадлари, текшириладиган давр (тафтиш учун), текширув ўтказиш муддатлари ва уни асословчи сабаблар кўрсатилган текширув ўтказиш тўғрисидаги қарори, давлат солиқ хизмати органнинг назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган қарори асосида чиқарган текширувни ўтказиш мақсадлари, муддатлари ва текширувчи мансабдор шахслар таркиби, текшириладиган давр кўрсатилган ҳолдаги буйруғи асос бўлади.

Маълумки, режадан ташқари текширишлар қонунда белгиланган ҳолатлар мавжуд бўлгандагина ўтказилиши мумкин. Режали текширишдан фарқи равишда режадан ташқари текширишда тадбиркорнинг барча фаолиятини қамраб олманган ҳолда фақатгина текширишга асос бўлган ҳолат билан боғлиқ бўлган қисми текширилади. Бу эса, тадбиркорнинг ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимоясини таъминлашда муҳим аҳамиятга эгадир.

"Ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғриси-

да"ги Қонуннинг 9-моддасига кўра, назорат қилувчи органлар томонидан юридик шахс бўлган ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини режали текшириш, шу жумладан, молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш учун, ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларни истисно этганда, қуйидагилар асос бўлади:

махсус ваколатли орган ёки унинг тегишли ҳудудий бўлиммаси томонидан берилган, ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текширишни ўтказишнинг мувофиқлаштирувчи режасидан кўчирма;

назорат қилувчи органнинг мувофиқлаштирувчи режа асосида чиқарилган, текшириш мақсади, текширувчи мансабдор шахсларнинг таркиби ва текширишни ўтказиш муддатлари кўрсатилган буйруғи.

Прокуратура, ички ишлар ва миллий хавфсизлик хизмати органлари томонидан ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текшириш учун қўзғатилган жиноий иш мавжудлиги асос бўлади. Бунда текширувга ҳўжалик юритувчи субъектнинг фақат қўзғатилган жиноят иши билан боғлиқ фаолияти қамраб олиниши мумкин бўлиб, бу ҳақда текширувни тайинлаш тўғрисидаги қарорда кўрсатилган бўлиши лозим.

Ҳўжалик юритувчи субъектларнинг молия-ҳўжалик фаолиятини текширишлар белгиланган тартибда фақат давлат солиқ хизмати органлари томонидан, мазкур органлар текширишлар давомида солиқ ва валютага оид жиноятлар аломатларини аниқлаштиришга қарши курашиш департаменти томонидан амалга оширилади.

Ихтиёрий тугатилаётган тадбиркорлик субъектларининг — юридик шахсларнинг молия-ҳўжалик фаолиятини

Асильбек ЮСУФБЕКОВ,
Бош прокуратура бошқарма катта терговчиси

текшириш юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органнинг юридик шахс тугатилиш жараёнида эканлиги тўғрисидаги билдирини асосида давлат солиқ хизмати органлари томонидан амалга оширилади, текшириш муддати ўттиз календар кунидан ошмаслиги керак.

Кейинги йиллар давомида тадбиркорлик фаолиятини текшириш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишга қаратилган қонун ҳужжатларига киритилган ўзгаришларнинг мазмун-моҳиятига эътибор берадиган бўлсак, улар тадбиркор манфаати йўлида қабул қилинаётганлигига ғувоҳ бўламиз. Хусусан, назорат қилувчи орган режали текширув ўтказишининг бошланиши ҳақида текширувни ўтказиш бошланганда камидан ўттиз календар кун олдин тадбиркорлик субъектини текширувдан ўтказиш муддатлари ва предметини кўрсатган ҳолда, ёзма шаклда хабардор қилиши шартлиги тўғрисидаги қоида шулар жумласидандир.

Бундан ташқари, 2014 йилнинг 7 апрель кунигада Президентнинг "Ўзбекистон Республикасида инвестиция иқлими ва ишбилармонлик муҳитини янада тақомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонига кўра, солиқларни ва бошқа мажбурий тўловларни ўз вақтида тўлайдиган, шунингдек, ишлаб чиқаришнинг барқарор ўсиш суръатларини ва рентабеллигини таъминловчи кичик тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятини солиқ текширувидан ўтказишга қўлланган мораторий 2017 йилнинг 1 январига чад бўлган муддатга узайтирилиши тўғрисидаги қоида белгиланганлиги ҳам тадбиркорликни янада эркинлаштириш ва ривожлантиришга қаратилган.

Ўйламай босилган қадам

/Давоми. Бошланиши 5-бетда/

Жиноий гуруҳ аъзолари Дилфуза ва Нигора қўл ўтмай Умида исмли аёлни чет элда ишлашга қўндиришди. У айланма йўллар орқали Қозоғистонга ўтади ва самолётга ўтиради, БААнинг Аль-айн шаҳрига етиб боради. Бошга тушганни кўз кўрар, деганларидек, у ҳам етти ухлаб тушига ҳам қирмаган ишларни қилишга мажбур бўлади. Матлуба исмли аёл Умидага қўлларча муносабатда бўлиб, топган пулларини бермайди. Бир ойдаёқ соғлигини йўқотган қиз аранг қочиб қутулди.

Дилфузанинг жияни Муаттарни севган йигити ташлаб кетиб, нима қилишини билмай боши қотиб юрган-да холаси унинг жонига оро қиради. Қиз бироз соғлигини тиклашни баҳона қилиб Дилфузаникида яшай

бошлайди. Чунки Муаттар катта хатога йўл қўйиб, бунга тузатишининг эса илож ҳам йўқ эди. Қилмишларидан пучаймон бўлиб юрган қиз Дилфузаникида бир-икки ой қолиб кетади. Шубҳасиз, холасининг ҳаёти уни ўз домига тортиди. Қолаверса, у энди ҳеч қимга керак эмас. Ҳаётдан аламзада бўлиб юрган жиянини кўрган Дилфуза дугонаси Роҳила билан маслаҳатлашиб, эл-юрт орасида сохта тўй маросимларини ташкиллаштириб, қизнинг номини "оқлаб" олишади. Улар Анвар исмли йигитни "прокат"га "куёв" бўлишга ҳам қўндирадилар...

Орадан ўн кунлар ўтгандан сўнг Роҳила Муаттарга тўйга сарфлаган харажатларини тўлаши кераклигини маълум қилади ва акс ҳолда, барчасини айтиб шарманда қиламан, дея қўриқтади. Ўйламай босилган қадам Муаттарни ҳам жирканч дунёга етаклаган, их-

тиёри ўзида эмас, энди ким нима деса, шуни қилишга мажбур эди. Но-илоҳ қолгач, у ҳам Аль-айн шаҳрига йўл олади, бир неча муддат тунги клубларда ишлайди. Таҳқирланишларга чида-ёлманган қиз телефонда Роҳилани ички ишлар бўлимга топиришини айтганида, уни қўйиб юборишади. Муаттар "Учқўрғон авто йўл" чегара назорат пункти ходимлари томонидан қўлга олинади.

Энг ачинарлиси, Роҳиланинг қизи Зарнигор ҳам онасининг жиноятларига аралашиб қолган, осонгина бойиб кетиш иштиёқи уни ҳам Аль-айн шаҳрига етаклаган эди. Турмушга чиқмаган қизнинг ҳаракатларига баҳо берад эканмиз, у келгусида қандай қилиб бир оиланинг бекаси бўла оларкин, деган савол туғилади. Зарнигор чет эллик шериклари билан бирга ҳамюртларини кутиб олиш, "иш билан таъминлаш"

вазифаси билан шуғулланарди.

Жабранувчилар тегишли идора-ларга Роҳила ва унинг шерикларининг хатти-ҳаракатларидан огоҳ этиб, мурожаат қилдилар. Роҳила дарҳол жиноят ишларини яшириш мақсадида паспортини яроқсиз ҳолатга келтиришга улгурди. Бироқ, жабранувчиларнинг исбот-далиллари айбланувчиларнинг қилмишларини фош этиб ташлади.

Суд томонидан юқорида номлари зикр этилган ёвуз иллатга қўл урган бу фуқароларга нисбатан тегишли жазо тайинланди.

"Ҳоҳатбаров" аёлларнинг найрангу ҳийлаларига чек қўйилди. Улар-ку, қилмишларига яраша жазо олдилар. Хорижда ишлаш ниятида бўлган юртдошларимиз эса юқоридagi воқеалардан ўзларига тегишли хулоса чиқарсалар, ажаб эмас.

Сир эмаски, ҳозирги кунда фойдаланиган электр ва газ ҳақини ўз вақтида тўламай юрганлар кўп. Бу эса ўз навбатида айрим товламачи назоратчиларга кўл келмоқда.

Устамон назоратчилар

Жасур Шониёзов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) 2012 йилнинг октябрь ойидан, Сайёра Носирова эса 2011 йил август ойидан буён Навоий кон-металлургия комбинатига қарашли уй-жой коммунал бошқармаси иссиқлик ва энергия ресурслари ҳисобини юрийтиш ва назорат қилиш хизмати электр назоратчиси сифатида ишлаб келаётган эди. Буни қарангки, айримларнинг олаётган маоши рўзгорини тебраташга етса-да, кўзи тўйма, нафси голиб келиб, эгасини эгри кўчаларга бошлар экан.

Юқорида номлари қайд этилган бу икки кимса ўзларига бириктирилган ҳудудни айланиб, режа туздилар-да, ишни "енгил"дан бошлади. Яъни ҳудудда истиқомат қилувчи фуқаро Л.Қобилова электр тармоғига ноқонуний уланганлигини айтиб, ушбу ҳолат эгасидан далолатнома расмийлаштирилмаслигини "ваъда" қилишди. Бунинг эвазига эса товламачилик йўли билан ундан 300 минг сўм талаб қилинган. Л.Қобилова уларга талаб қилинган пулнинг 100 минг сўмини тўтқизиб, қолганини бир неча кундан ке-

Шерзод ҒАФФОРОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Навоий вилоят бошқармаси
катта инспектори

йин беришини айтди. Уч кундан сўнг Ж.Шониёзов ва С.Носирова қолган пулни хонадон эгасидан олаётган вақтда департаментнинг Навоий вилоят бошқармаси ходимлари томонидан ашёвий далиллар билан ушландилар.

Устамон назоратчиларга нисбатан жиноят ишлари бўйича Навоий шаҳар суди томонидан қонуний жазо тайинланди.

Айбдорлар қилмишларига яраша тегишли жазо олишди. Шу ўринда бир мулоҳаза: Л.Қобиловага ўхшаган фуқароларимиз бундай кимсаларнинг тегиригинда сув қуйиб, уларга алдангандан кўра, электр тармоғига қонуний уланиб, давлатга электр ҳақини вақтида тўлаб юрсалар бўларди-ку! Уларга бундай қилишга нима ҳалақит бераёпти? Шу халқнинг фойдаловиғи, шу заминнинг бойлиғи сиз-у, бизнинг ҳимматимизга, сай-ҳаракатимизга боғлиқ эканлигини унутишга ҳаққимиз йўқ.

Нотўғри танланган йўл

Шундайлар борки, мансаб курсисига ўтиргач, хизмат вазифасининг асосий шартларини унутиб қўяди. Ўзи бошлиқ бўлган жамоа ишини яхшилаш ҳақида қайғуришдан кўра, моддий манфаат қўриш тўғрисида бош қотириб, асосий ҳаракатларини ана шу мақсадга йўналтиради. Хато танланган йўл эса ҳалокатга бошлайди. Халқимиз бежизга менинг нафсим балоидир, ёнар ўтга солодур, демаган.

Дилмурод Мадрохимов 2012 йилда Тошкент тиббиёт академиясини тамомлади. Ёш мутахассиснинг бошига бахт қуши қўнди, гўё. Унга ишонч билдирилиб, қишлоқ врачлик пунктига мудирликка тайинланди.

Д.Мадрохимов мазкур лавозимда 2012 йил 7 сентябрдан 2013 йилнинг 31 май кунига қадар фаолият кўрсатди, холос. Унинг раҳбарлик фаолияти бу қадар қисқа бўлганлигининг асосий сабаби эса юқорида таърифлаганимиздек, нафсини жиловлай олмасдан, тамагириқка кўл урганлиги бўлди. Янги бошлиқ раҳбарлик пора олишдан иборат, деб ўйлади, шекилли, кўл остидагиларга тама илнжи билан қарай бошлади. Жумладан, ҚВПда 0,25 ставка ҳамшира лавозимидеги ишловчи С.Божонованинг иш ставкасини 0,5 ставкага кўтариб бериш эвазига 2013 йилнинг март ойида ундан 150 АҚШ доллари олади. Худди шундай шарт билан А.Дурдиевдан ҳам 150 АҚШ доллари талаб қилиб олишга муваффақ бўлади. 16 май кунги эса ҚВПда тўлиқ ставкада иш-

ловчи ҳамшира Ю.Шерзонованинг ишдан бўшаганлиги унинг учун айна мудоао бўлди. Айрим ҳамширалар унинг ишини ўзларига қўшиб беришини сўрай бошлади. Шулардан бири 0,5 ставкада ҳамшира бўлиб ишловчи Сабохат Сотиболдиева эди.

— Бунинг ҳеч илоҳи йўқ, — дея бошини қашлади мудири. — Талабгорлар жуда кўп. Бирок... 0,5 эмас, 0,25 ставка қўшиб беришим мумкин. Бунинг учун 200 АҚШ доллари беришингизга тўри келади.

Сабохат нима деб жавоб қилишни билмай қолди. "Отам билан маслаҳатлашиб кўрай-чи, жавобини кейин айтаман", дея мудирининг хонасидан чиқиб кетди. У отасига мудирининг шартини айтган эди, Азимбой ака ҳам таажжубланди. Шу боис, раҳбар билан ўзи гаплашиб қўришга қарор қилди. ҚВП мудир отага ҳам қизига айтган гапларни такоррорлади. Чорасиз қолган А.Сотиболдиев қонун ҳимоячиларидан ёрдам сўради.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК департаментининг Хоразм вилоят бошқарма-

Сардорбек ҚАЛАНДАРОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Хоразм вилоят бошқармаси
матбуот гуруҳи катта инспектори

си томонидан вилот МХХ ходимлари билан ҳамкорликда фуқаро Азимбой Сотиболдиевнинг аризаси асосида тезкор тадбир ўтказилди. Богот тумани "Митан" ҚВП мудир Д.Мадрохимов фуқаро А.Сотиболдиевнинг қизи С.Сотиболдиевнинг иш ставкасини 0,5 ставкасидан 0,75 ставка штарти билригига кўтариб бериш эвазига 200 АҚШ доллари пора тариқасида олган пайтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари томонидан ушланди.

Аммо Д.Мадрохимов "отдан тушса ҳам, эгардан тушишни" истамди. Ўзини айбсиз, А.Сотиболдиевни эса тухматчи қилиб кўрсатиш мақсадида уйда сақлаётган буйруқлар дафтарига олдинги сана билан сохта буйруқлар киритди. Вазифасидан озод қилинган, 4 нафар ҳамшира қиздан лавозимига 0,25 ставкадан қўшиб бериш тўғрисида ариза олиб, ҚВП мудир сифатида виза қўйишгача бориб етди. Бирок, қандай йўл тутмасин, қонунни алдай олмади.

Қилмиш — қидирмиш. Д.Мадрохимов жиноят ишлари бўйича Хоразм вилоят судининг ҳукмига биноан олти йил мuddатда озодликдан маҳрум қилинди.

ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН *

БИЛДИРИШ

«EFFECT REAL GROUP» МЧЖ томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 25 майдиги «Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга танлов асосида ер участкалари беришни тақомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 147-сонли Қарори асосида ер участкаларига бўлган доимий фойдаланиш ҳуқуқларининг 2014 йил апрель ойида бўлиб ўтган тендер савдолари натижалари.

Фаргона шаҳар Қувасой кўчаси "Кантин" кафеси ёнида "Музқаймоқ ва салқинлантуручи ичимликлар дўкони қуриш учун 36 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 35515,16 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 150 000 сўм. Фаргона шаҳар Ш.Рашидов кўчасида балиқ қўли қуриш учун 0,90 га. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 6 692 418,0 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 7 500 000,0 сўм. Фаргона шаҳар Низомий кўчаси 3-5 ва 7-сонли кўп қаватли турар жой бинолари оралиғида музқаймоқ ва салқинлантуручи ичимликлар дўкони ва автомобиллар сақлаш жойи қуриш учун 1200 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 1 016 760,0 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 1 600 000 сўм.

Дангара тумани Саноат кўчасида "Автомобилларни ювиш ва техник кўрсатиш" шохобчаси. Эҳтиёт қисмлар дўкони, "Пайвандлаш" устaxonиси қуриш учун 2000,0 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 1 099 776 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 1 200 000 сўм. Дангара тумани Чинобод ҚФЙ Чинобод-1 қишлоғида "Автомобилларни ва қишлоқ хўжалик техникалари эҳтиёт қисмлари сақлаш" омбори қуриш учун 3000,0 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 1 360 972,0 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 2 000 000 сўм. Дангара тумани Тайпоқ ҚФЙ Олахамак қишлоғида "Кулолчилик устaxonиси" қуриш учун 800,0 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 360 260,0 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 800 000 сўм. Дангара тумани Окжар ҚФЙ Талпикчилик қишлоғида "Электр кабелини ишлаб чиқариш" цехи қуриш учун 1000,0 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 450 324 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 650 000 сўм. Дангара тумани Саноат кўчасида "Автомобил мойлари, антифриз ишлаб чиқариш ва қадқоқлаш" цехи қуриш учун 2000,0 кв.м. ер участкаси. Ер участкасининг минимал баҳоси 1 099 776 сўм. Тендер голиби томонидан тақлиф этилган 1 500 000 сўм.

Хизматлар лицензияланган

БИЛДИРИШ

2014 йил 27 март кунги Қувасой шаҳрида «EFFECT REAL GROUP» МЧЖда бўлиб ўтган очиқ аукцион савдоси натижалари.

Қувасой шаҳар А.Навоий кўчаси "73-Автокорхона" ҳудуди. Ер майдонининг бошланғич баҳоси 936 000 сўм. Сатхи 0,06 га. (0,04 га. уй-жой қуриш, 0,02 га. дехон хўжалиғи юрийтиш учун). 3-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 2 900 000 сўм. 4-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 13 000 000 сўм. 5-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 26 000 000 сўм. 6-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 18 000 000 сўм. 7-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 19 000 000 сўм. 9-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 21 000 000 сўм. 13-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 11 000 000 сўм. 14-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 3 500 000 сўм. 16-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 18 000 000 сўм. 17-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 20 000 000 сўм. 19-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 10 000 000 сўм. 20-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 5 000 000 сўм. 21-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 11 000 000 сўм. 22-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 2 900 000 сўм. 25-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 4 000 000 сўм. 26-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 2 900 000 сўм. 27-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 2 900 000 сўм. 28-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 11 000 000 сўм. 29-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 2 900 000 сўм. 30-сонли ер майдонининг сотилиш баҳоси 22 000 000 сўм.

"Effect Real Group" МЧЖ . тел. 95 404 54 84. Лицензия 0094.

Хизматлар лицензияланган

Тадбиркорлик фаолиятига тўғри ёндашайлик

Таъкидлаш жоизки, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳам тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва уларга янада қўлайликлар яратиш, иқтисодий кўч сифатида жамиятдаги ўрнини мустаҳкамлаш борасида мунтазам равишда кенг қўламли чора-тадбирларни амалга ошириб келмоқдалар. Айниқса, янги иш бошлаётган кичик бизнес субъектлари вакилларининг ҳуқуқий малакасини ошириш, уларни тадбиркорлик, солиқ ва бошқа иқтисодий қонуничиликда белгиланган имтиёзлар билан таништиришга катта эътибор қаратилмоқда. Бирок, яратилган қўлай муҳит, имтиёз ва қўллаб-қувватлашларга қарамай, жойларда баъзан ноқонуний фаолият олиб бориш ҳолатларининг учраб туриши ачинарли ҳолдир.

Мисол учун, Ҳамза туман ҳокимиятидан тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтиб, "Phoenix Professional service" маъсуляти чекланган жамияти ташкил қилган ҳолда фаолият бошлаган Отамурод Олимов ва Шоҳида Обидовалар (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ўзаро жиноий тил бириктириб, сохта ҳужжатлар билан юкларни автомобиль транспортда шаҳарда ва шаҳар атрофида ташиш фаолияти билан шуғулланиш учун лицензия олишган.

Шундан сўнг, 28 нафар фуқарога тегишли юк ташувчи автотранспорт воситаларини шартнома асосида ижарага олиб, уларни техник кўриқдан, ҳайдовчиларни эса тиббий кўриқдан ўтказмасдан, юк ташуш хизматини кўрсатишлари учун лицензия варақалари билан таъминлаб келганлар.

Бундан ташқари, улар автокорхоналар билан шартномалар тузилганли-

ги ҳақидаги сохта маълумотлар тақдим этиб, яна бир лицензияни қўлга киритишган ва ноқонуний равишда аҳолига юк ташиш хизматларини кўрсатишни бошлашган. Натижада юк ташиш хизматларидан келиб тушган жами 34 млн. 267 минг сўмлик маблағ НКМ хотирасига киритилмай, фақат 4 млн. 570 минг сўминигина банкка топширишган. Қолган 29 млн. 679 минг сўмини эса ўз эҳтиёжлари учун ишлатиб юборганлар.

Уддабурон "тадбиркорлар" бу ишларни қўйилмақом амалга оширишга, назорат қилинмайдиган фойда олиш мақсадида жамиятнинг давлат олдидаги жами 24 млн. 678 минг 960 сўмлик ягона солиқ ва бошқа мажбурий тўловларини тўлашдан қасддан бўйин толаб, давлатга кўп миқдорда зарар етказишди.

Бу ҳақ етмагандек, давлат бюджетига тўланиши лозим бўлган солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товланганлик ҳолатини яшириш мақсадида жамиятнинг бирламчи ҳужжатларини яширишди.

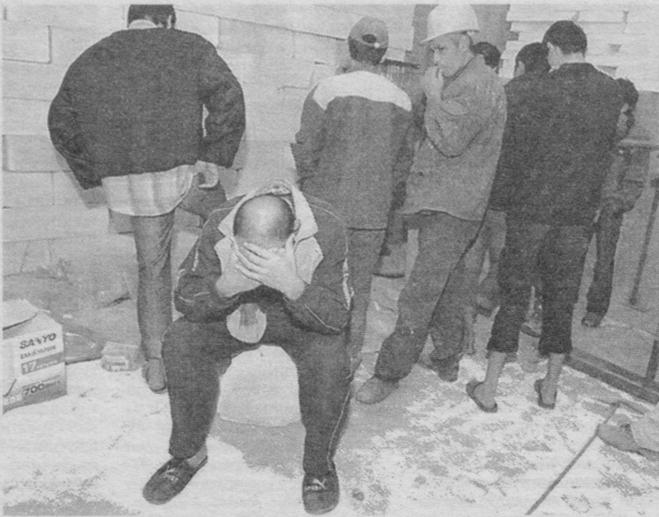
Суд томонидан бу шахсларга нисбатан қонуний жазо белгиланди.

Албатта, бу каби ҳолатларнинг келиб чиқиши тадбиркорликни ўзига ниҳоб қилиб олган айрим шахсларнинг берилган имтиёз ва имкониятлардан фойдаланмаслик ёки ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини тўлиқ билмасдан, қонунларнинг аҳамиятини тўлиқ англаб етмаганлиги оқибатида юз бермоқда.

Уйғун ПАРДАЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Ҳамза туман бўлими катта инспектори

Ўзга юртда хўрланганлар

Софил инсонлар ҳамиша эзгулик сари интилашади. Аммо баъзи бир кимсалар эзгу ишларни ниқоб қилиб, нопок ишларга қўл уришади. Икки йил аввал Аҳмад Орзикулов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) Россия Федерациясига пул топиш мақсадида кетади. Унинг мусофир юртда иш топиши осон бўлмади.

У дастлаб турли газеталардаги эълонлар бўйича кўнғироқ қилиб, бўш иш ўринларини излай бошлади. Унинг иш топиши учун тўрт ой вақт кетди. Иш берувчилар унга тил билмаслигини рўкач қилиб, рад жавобини беришар эди. Харакатлари зое кетмади. Омади чопиб, Владивосток шаҳридаги заводларнинг бирига ишга жойлашди. Дастлаб заводда у меҳнатқаш ва масъулиятли ишчи сифатида ном таратади. Ойлар ўтиб завод раҳбарларининг эътиборига тушиб, уни цех бошлиғи лавозимига ҳам тайинлашади. Аммо Аҳмад заводда ишлаб топаётган маошига қониқмай қолганди.

Одатдаги кунларнинг бирида унинг қўл телефони жиринглаб, гўшақдан таниш овоз эшитилиб қолади. Бу унинг Тошкентдаги дўсти Саид Баҳоди-

ров эди. Улар ҳўл-аҳвол сўрашиб, дилдан сўхбатлашади. Саид ҳам иш излаб юрганини маълум қилиб, Аҳмаддан ёрдам сўрайди. У Саидга икки кундан сўнг кўнғироқ қилишини тайинлаб, унга ўзи ишлаб турган заводдан бўш иш ўрни топишини ва албатта, ёрдам беришини айтади. Дўсти билан бўлиб ўтган сўхбатдан сўнг С.Баҳодировнинг Россияга бориб ишлаш иштиғи янада кучайди.

Аҳмад учун ҳам бу сўхбат янги имкониятлар эшигининг калити бўлиб туоляради. Орадан икки кун ўтиб, Аҳмад Саидга ўзи кўнғироқ қилди.

— Дўст, яхшимисан? Сенга зўр бир иш таклиф қилмоқчиман. Яъни Россияда ишламоқчи бўлган йигитларни топиб, уларнинг ҳар биридан ишга жойлаштириш учун 500 АҚШ долларидан оласан. Пулни

тенг бўлишасан. Сўнг йигитларни менинг олдимга жўнатасан. Ўзинг биласан-ку, заводда мен цех бошлиғиман. Бир неча одамни ишга олишга ваколатим бор. Бу томондан хавотирланмасанг ҳам бўлаверади. Шу баҳонада сен менинг Тошкентдаги ҳамкорим бўлиб қоласан. Тушундингми?!

— Ошна, тушундим. Бу томонини ўзим болайман. Хавотирланма. Тез кунда кўнғироқлашамиз...

Шундай қилиб улар ўзаро жинойий тил бириктиришади. Саид ўз сўзининг устида туриб, юртдошлари Шўхрат Султонов, Равшан Исажонов, Жавлон Туляганов, Икром Дамлажонов, Даврон Мирза-аҳмедов, ака-ука Музаффар ва Нодир Игамбердиевларнинг ишончига қиради. У йигитларни навбатма-навбат Аҳмад-

нинг олдига Владивостокка жўнатишни бошлайди.

Аҳмад йигитларни аэропортда кутиб олиб, уларни ўзи ишлаб турган заводга ишга жойлаштиради. Йигитлар бир неча ой мобайнида заводнинг турли хилдаги ишларини бажариб, 12-14 соатлаб тиним билмай ишлайдилар. Аммо маошдан дарак ҳам бўлмайди. Охири Равшан Исажонов ва Жавлон Тулягановлар ишчилар номидан Аҳмадга арз қилишади.

— Шеф, ишлаганимизга икки ой бўлди. Аммо бизга маош берилмади-ку! Бундан ташқари, озиқ-овқат ва рўйхатга олишга ҳам кафолат берган эдингиз. Ахир уйдан олиб келган пулларимиз ҳам тугаб қолди. Йигитлар уйларидан олиб келган пулларни тежаб, бир кунда бир маҳал оватланишяпти, холос. Шаҳарга чиқиб келмоқчи бўлсак, паспортларимизни ҳам олиб қўйгансизлар...

— Ука, ҳаммасидан хабарим бор, — деди Аҳмад раҳмдил оҳангда сўхбатини давом эттириб. — Озроқ сабр қилинган, заводда цех бошлиғи бўлганим билан иқтисодий масалаларни катталар ҳал қилади. Узим ҳам бир ойдан буён маош олганим йўқ, — деб уларга ёлгон гапирди.

Шу алпозда бир ой ҳам кўз очиб юмгунча ўтиб кетди. Афсуски, Аҳмаднинг бу сафар берган ваъдалари ҳам пучга айланди. Йигитларнинг аҳоли тобора оғирлашиб борар эди. Улар бу ҳолда ортиқ ишлаб бўлмаслигига қўзлари етиб, ўртада пул йиғишди. Сўнг Равшан ҳамда Жавлонни Ўзбекистонга жўнатишга қарор қилишади. Шунингдек, жўнатилганлардан ўзларининг оғир аҳволларини уйдагилар-

Маъруф ХУЖАМКУЛОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи ўринбосари
Гули ҲОЖИБОЕВА,
«Huquq»

га етказишни ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ёрдам сўраб муурожаат қилишларини тайинлашади.

Хуллас, Равшан билан Жавлон Тошкентга қайтиб келишди. Улар зудлик билан одам савдосидек жирканч жиноятдан азият чекаётган ватандошларига ёрдам бериш мақсадида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга муурожаат қилишади.

Мазкур шикоят юзасидан дарҳол суриштирув ва тергов ишлари бошлаб юборилиб, одам савдосидан жабр чекканларга ёрдам берилди. Натихада жабрдийдалар ватанларига қайтишди. Мудҳиш жиноятга қўл урган Аҳмад Орзикулов ва Саид Баҳодировга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари қўлланилиб, жиноят ишлари бўйича Олмазор туман суди томонидан жазо тайинланди.

Инсон қадри баланд, улғу маъжудотдир. У табиат бойликларидан лаззатланиши, эмин-эркин ҳаёт кечириши учун давлатимиз томонидан барча шарт-шароитлар яратилган. Фақатгина, ҳар бир фуқаро юртимиздаги қонунларни чуқур англаган ҳолда, ўзини асраб-авайлаши, шахсий ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиши лозим. Мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат ва адолатли фуқаролик жамияти барпо этиш шароитида халқимиз хавфсизлигига, уларнинг барқарор ҳаёт кечиришига раҳна солган кимсалар эса, албатта, жазоларини олади-лар.

Кўзи очилмаган одам

Инсон борки, ўз меҳнати ортидан фаровон яшашни мақсад қилади. Бу мақсадга етишнинг йўллари беҳисоб. Меҳнатга бўйин ёр бермаган инсон эса фаровон турмушни ҳаёқ қилмас ва бўлади.

Ана шу оддий ҳақиқатни тан олгани келмаган Чори Нормуродов етти марта судланиб, содир этган жиноятлари учун жазо ўтаб чиқиб ҳам кўзи очилмади. Бўлмаса, ёши эллик бешини қоралаб қолган бир пайда фирибгарлик ва ўғирлик жиноятлари учун суднинг қора курсисидан ўтирармиди?

Фирибгарликни касб қилганлар бор экан, уларга алданадиганлар ҳам топилади. Ч.Нормуродов учун Г.Асроровани (айрим исм-фамилиялар ўзгартириб берилмоқда) олти юз эллик минг сўмга чўв тушириш қўйин кечмади.

Гап шундаки, Сурхондарё вилояти Шўрчи туманида яшаган Ч.Нормуродов ўтган йилнинг май ойида пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманида жойлашган Нейрохирургия илмий марказига даволаниш учун келади. "Даволашни учун" десак, эҳтимол, унчалик тўғри бўлмас, сабаби унинг бошқа мақсадлари ҳам бор экан.

Ч.Нормуродов фитобарда ишлаб юрган Г.Асроровага: "Чинозда Зокир фермер десангиз, ҳамма танийди, ба-

лиқчилик фермам бор", дея ўзини таништиради. Гап орасида уни фермасига ишга таклиф қилиб, "Бу ерда ишлаш сизга ярашмайди", деб "мулозамат" қилишни ҳам унутмайди. "Ҳозирча ойига 11 миллион топаяман. Каттароқ пул тиқиб, ишни янаям кенгайтириш ҳаракатидаман", дея ўзини катта бизнесни бошлаб қўйган тадбиркордай тутшининг ҳам урдасидан чиқади.

Уша кун Г.Асроровага иккита балиқ ҳамда банан ташлаб кетади. Шу тариқа "ўлжа" қармоққа илинади.

Эртаси кун у, ташвишли қиёфада Г.Асророва ишлайдиган барга кириб келади. Г.Асророва бунинг сабабини сўраганида, "Кеча айтмагандим, жиянимни мана шу касалхонага ётқизганман. Бугун операцияси. Дори-дармонига етти юз минг сўм етмай турибди. Икки соат ичиди пул келади, Чиноздан укам олиб келяпти, лекин унганча пул жудаям зарур. Нима қилишни билмай қолдим" дейди.

Начора, одамғирлик ҳам керак. Шундай бамаъни, ишбилармон одам чорасиз турганида ёрдам бермаслик

яҳши эмас.

Г.Асророва "тадбиркор"га 200 минг сўм санаб беради.

"Бу кам. Яна нақд беш юз керак. Бир иложини қилиб, бериб туринг. Икки-уч соатда қайтараман...", дейди иштаҳаси очилган фирибгар.

Г.Асророва дугонасига телефон қилиб, уйдан беш юз минг сўм олиб келишни илтимос қилади. Зум ўтмай етиб келган дугонасидан айтилган пулни олиб, Ч.Нормуродовга қуртдай санаб беради. Қизғини шундаки, у Ч.Нормуродовдан исм-шарифини ҳам тузукроқ сўраб кўрмаган.

Ҳамид АКРАМОВ,
Мирзо Улуғбек туман прокурори
ёрдамчиси

Бу ишонувчанлиги унга қимматга тушади. Ч.Нормуродов шу кетганига қорасини кўрсатмайди. Телефонини эса ўчириб қўяди. Алданганини тушунган Г.Асророва ҳуқуқ-тартиб органига муурожаат қилади.

Бу орада Ч.Нормуродов яна бир жиноятга қўл уриб улгурган экан.

Тошкент шаҳрига даволаниш учун келган бухоролик Жамшид Бақоевнинг омади чопмади. Бўлмаса, шундай катта шаҳарда, шундай катта меҳмонхонада Ч.Нормуродов билан бир хонадан жой оларимиди? Ч.Нормуродовнинг қандай одамликдан беҳабар Жамшид хонасида пул ва кийим-кечакларини қолдириб, иш билан чиқиб кетади. Бу билан гўё "қўйни бўрига ишониб топширади".

Шу тариқа Ч.Нормуродов Ж.Бақоевга тегишли бир миллион сўмини олиб, қайқадир ғойиб бўлади. Фирибгар ўғри қисқа муддат ичиди кўлга олинади.

Жиноят ишлари бўйича Мирзо Улуғбек туман судининг ҳужми билан Ч.Нормуродов 6 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиниб, ўта хавфли рецидивист деб топилди ва жазони маҳсус тартибли колонияда ўтати белгиланди.

«Товуқ ови»дан кейин...

Паррандачилик етти хазинанинг бири. Шу боис ҳам "Чирочки пахта тозалаш" ОАЖнинг янги тайинланган раиси Мажит Бўронов ишни паррандачиликдан бошлади. Бу соҳани ривожлантириш жамоага ахшигина даромад келтириши ва харажатларнинг бир томонини кўтариб туриши ҳаммага маълум. У дастлабки кунларда паррандачиликка катта қизиқиш билдириб, "қуш ови"нинг нақадар серзавқ иш эканлиги тўғрисида мулоҳазага берилди.

Гарчи осмонда парвоз қилишда ёввойи ўрдак ёки гозга тенг келолмас-да, ҳар ҳолда, икки оёқлаб анчагина тез юради. Ора-сира канот қоқиб, ўзича парвоз қилади. Шунга қарамай, инсон таъбиқидан кутулиб қололмайди. Уни "овлаш" эса гоят мароқли иш.

Хуллас, раис бир қарорга келиб, "овчилар гуруҳи"ни тузиш мақсадида корхона бош ҳисобчиси Б.Азимовни, касабга уюшма раиси А.Жўраевни ва товувқоқар М.Шерматовни ҳузурига чорлади. Натихажа "парранда ови"ни кенг қўламада бошлаб юборган гуруҳ 2012 йил март ойининг ўзидеяк фермада товувқоқ зотидан номини қолдирмади. Бош ҳисобчи Б.Азимов мансаб мавқеидан фойдаланиб, жамият раиси М.Бўронов бошчилигида, касабга уюшма раиси А.Жўраев ва товувқоқар М.Шерматов билан биргаликда 212 та товувқоқ гўёки март ойида 41 нафар ишчи-ҳодимнинг иш ҳақиға ҳисоблаб берилгани тўғрисида сохта тўлов қайдномаси тузади. Жамият мулкига етказилган 3 млн. 816 минг сўм миқдоридagi зарарни ҳаспўшлаш учун сохта ҳужжатлар тайёрлайди ва ҳодимларнинг имзоларини қалбакилаштиради.

Аслида бу товувқоқларни ОАЖнинг собиқ раиси М.Эшмуродов янги раиснинг келиши шарафига, деб ҳар эҳтимолга қарши асраб қўйишни лозим топган эди. Аммо фермада паррандаларнинг бу қадар камлигидан М.Бўроновнинг ҳақсасали пир бўлгандай кўринади. Албатта, раис кейинчалик ўз фаолияти давомида жамият мулкани талон-торож қилишининг турли йўллари "кашф этди" ва парранда овидан ҳам "даромадлироқ" бир қатор соҳалар борлигидан мамнун бўлди.

Аслида паррандаларга турли йўллар билан қирон келтириб, жамият мулкани талон-торож этиш ОАЖнинг собиқ раиси, кейинчалик жамият раиси ўринбосари вазифасида ишлаган М.Эшмуродовнинг иш усули эди. 2011 йилнинг бошларида анчагина бакуватиб бўлган ферма ана шу услуб туйфайли қисқа вақт ичида хувиллаб қолди.

Товувқоқ касалликка тез чалинадиган парранда. Хусусан, ўлат касаллигига чалинса, уларни асраб қолиш қийин кечади. Ана шу фикрга таянган гуруҳ аъзоларининг "ови" бароридан кел-

ди: 15 май (2011 йил) кунини 230 та, 1 июль кунини 24 та, 1 август кунини 26 та, 26 август кунини 41 та, 1 октябрь кунини 121 та ва ҳоказо...

2012 йилнинг февралига келиб, "ўлат касаллиги учраган" товувқоқлар сони бир кунда 567 тага етди. Гуруҳ томонидан бу ҳақда сохта ҳужжатлар тузилди, "Форма-100" тайёрланди, 1788 та товувқоқнинг ўлат касаллигига учрагани расмийлаштирилди. А.Шайкулов, Ж.Нурматов, К.Холмирзаев ва бошқаларга сохта далолатномаларга имзо қўйдириб олинди ва шу йўл билан жамиятга 32 млн. 184 минг сўмлик зарар етказилди. Аммо гуруҳнинг паррандачилик билан боғлиқ жиноий иши шу билан аяқун топмади. Бир товувқоқ ҳам сув, ҳам дон керак, деганлари деб, 41 млн. 108 минг сўмликдан зиёд дон маҳсулотни гўё ўлат касаллиги туйфайли нобуд бўлганлиги тўғрисида ҳужжатлаштирилган товувқоқларга "едирилди". Амалда эса паррандалар учун олинган ема маҳсулотлари тергов даврида аниқлаш имкони бўлмаган кишиларга сотиб юборилади ёки бошқа йўллар билан ўзлаштирилади. Бу борада ҳам бир қатор сохта ҳужжатлар, қалбаки рацонлар тузилди.

Ана шундай бир вазиятда жамиятга раис этиб тайинланган М.Бўронов юқорида айтганимиздек, ишчи гарчи "товувқоқ ови"дан бошлаган бўлса-да, жиноий ҳаракатларини бошқа йўллар билан ҳам давом эттириб, жамиятга тегишли бўлган маблағларни талон-торож этишда турли усуллари қўллаб ҳисоблади.

Жамият бош ҳисобчиси Б.Азимов ва касабга уюшма раиси А.Жўраев билан ҳамкорликда мазкур жамиятда ишламайдиган ва ариза билан мурожаат этмаган С.Аҳмедовнинг тўлов-контракт асосида ўқиши учун (2012 йил 11 апрелда) 1 млн. 900 минг сўм, М.Рўзиевнинг ўқиши учун 3 млн. 650 минг сўм, Х.Тўлаева, Ж.Ўлгуев, Л.Келдиёрова, Ш.Мусаев ва бошқаларнинг ўқиши учун деб, жами 20 млн. 800 минг сўм миқдоридagi жамиятга тегишли бўлган маблағ касабга уюшма ва жамият маъмуриятининг буйруғини чиқармасдан турли ўқув юрталари ҳисоб рақамига ўтказиб юборилди. Шундай қилиб, М.Бўронов ва унинг жиноий шериклари қинғир ишнинг қийғи чўқмасидан жиноятни ҳаспўшлаш мақсадида 2013 йил июль ойи-

Гулмурод НОРКУЛОВ,
Чирочки туман
прокуратураси терговчиси
Норбўта ГОЗИЕВ,
«Ниҳод»

да сохта ариза ва қалбаки йиғилиш баённомалари тайёрлайдилар ва бу билан жиноят устига такроран жиноят содир этадилар.

Мамлакатимизда ёшлар тарбияси ва уларнинг билим олиши учун барча шароитлар яратиб берилган. Ёшларни қўллаб-қувватлаш — хайрли иш. Бу ҳаммамизнинг бурчимиз, аммо қандайдир ғаразли мақсадларни қўзлаб, ошна-оғайнигарчилик ёки қариндош-уруғчилик деб, давлат ва жамият мулкани талон-торож қилишга ҳеч кимнинг ҳақиқи йўқ. Амалдаги қонунларимиз бунга изн бермайди ва қонунни четлаб ўтишга уринган кишилар қандай мансаб ёки лавозимда бўлишларидан қатъи назар, қонун олдида жавоб берадилар.

Бундан ташқари, М.Бўронов жамиятга қарашли "Ф.Хўжаев" пахта тайёрлов маскани мудир Т.Нуралиев ва маскан хомашё қабул қилувчиси О.Юсупов билан олдиндан тил бириктириб, расратга қилиш йўли билан ўзганин жами 203 млн. 125 минг сўмлик маблағини ўзлаштириди. Улар ана шу мақсадда хомашёни навлар бўйича қабул қилиш, қуритиш-тозалаш, тола олиш ва чигитдан ажратиб каби жараёнлар мезёрини бузиб қўрсатиб, 198,2 тонна пахтани ўз манфаатлари йўлида ишла-тиб юбордилар. Шунингдек, жамият раиси М.Бўронов ва бош ҳисобчи Б.Азимовнинг айби билан 2011-2012 йилларда солиқ идорасига топширилган йиллик ҳисоботларда фойда, қўшимча қиймат ва инфратузилма солиғи, ишчи ва хизматчиларнинг даромад солиғи ва бошқа тўловлар юзасидан йўл қўйилган қинғирликлар оқибатида давлат мулкига кўп миқдорда зиён етказилганлиги маълум бўлди.

Ўз нафси йўлида овора бўлган бундай кишиларнинг қилмишлари ва жиноятни ҳаспўшлаш усуллари ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳодимлари томонидан аниқланди ва фож этилди. Жиноят ишлари бўйича Чирочки туман суди ОАЖ раиси Мажит Бўронов, ОАЖ-да қишлоқ ҳўжалик ишлари бўйича раис ўринбосари Муродилла Эшмуродов, касабга уюшма раиси Абдулла Жўраев, бош ҳисобчи Баҳоҳид Азимов, ОАЖ-га қарашли пахта тайёрлов маскани мудир Турди Нуралиев, шу масканда хомашё қабул қилувчи вазифасида ишлаган Очил Юсупов ва товувқоқар вазифасида ишлаган (кейинги пайтда ишсиз) Маҳмажуб Шерматовларга нисбатан қонун доирасида жазо тайинланди.

Кечиримлик, инсонпарварлик ва бағрикенглик ғоялари ҳалқимизга хос ва мосдир. Шу боис, мана бир неча йиллик, шонли саналар арафасида қўллаб-қувватловга бианб-билмай қилган жиноятлари учун амнистия акти қўлланилиб келинмоқда. Бу уларнинг жазодан ёки жазонинг маълум қисмидан озод этилишига имкон бермоқда. Лекин амнистия туйфайли кечирилганда кейин ҳалқимизнинг бу хислатини сунистеъмо қилувчилар ҳам бор.

Яна йўқолган ҳасса ёҳуд чиқарилмаган ҳулосалар

Бўстонлик туман қишлоқ ва сув ҳўжалиги бўлимида бошлиқ муовини бўлиб ишлаган Тоҳир Мирзатов ана шундайлардан чиқиб қолди. Тоҳир ўғирлик қилгани учун 2003 йил сентябрь ойида Чирчиқ шаҳар судининг ҳукми билан жаримага тортилган эди. Орадан 5 ой ўтар-ўтмас хизмат сохтакорлигига йўл қўйгани учун Яққасарой туман суди томонидан айбдор деб топилган ва амнистия туйфайли жазодан озод қилинган эди.

2011 йилнинг май ойида эса Қибрай туман судининг ҳукмига қўра, Жиноят кодексининг бир неча моддасини бузганликда айбдор деб топилди, маошидан давлат ҳисобига 30 фоиз тўлаш шарти билан 3 йилга ахлоқ тузатиш ишларига шўқ қилинади. Бундан ташқари, унга энг кам ойлик иш ҳақининг 450 баробари миқдорда жарима тўлаш ҳам белгиланади. Аммо бу сафар ҳам Т.Мирзатовнинг оилали эканлиги, ёши ҳисобга олинди, унга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг амнистия ҳақидаги қарори қўлланилди ва у жазо ўташдан озод қилинади.

Аммо Т.Мирзатов бундай имкониятларни ўзича тушунди, шекилли, яна жиноятга қўл урди.

2013 йилда туман ҳокимлиги Тошкент шаҳрининг "Наврўз лехқон бозори" очиқ акциядорлик жамиятининг "Ширин" шохобчасида туман номидан қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари савдосини ташкил этишни унга ишониб топширади. Т.Мирзатов ўзига оқлатилган вазифани сидқидилдан бажариш ўрнига фойда келтирадиган йўллари излай бошлади. У шўбу шохобчада ишловчи М.Мухаммадиев билан тил

Бахтиёр АХУНОВ,
Бўстонлик туман прокуратураси катта терговчиси

бириктириб, унга туман фермер ҳўжалиқларидан маҳсулотлар эмас, пул келтириб беришни ваъда қилди ва бунинг эвазига М.Мухаммадиевни шўбу пулларга ўша бозорнинг ўзидан маҳсулотлар сотиб олиб, туман фермер ҳўжалиқлари номидан маҳсулотлар савдосини ташкил қилишга кўндирди ва дастлабки маблағ сифатида унга 500 минг сўм берди. Кейин эса туман ҳокимлигига пойтахтдаги бозорда фермер ҳўжалиқларида этиштирилган маҳсулотлар савдоси ташкил қилинган, кунига қанча ва неча сўмлик маҳсулот сотилаётгани ҳақида сохта маълумотлар бера бошлади.

Бу ҳам етмагандек, у тумандаги фермер ҳўжалиқлари раҳбарларидан ярмаркада маҳсулот сотган, деган маълумотнома олиб берман деб, 200 минг сўмдан йиғиб беришни талаб қила бошлади. Унинг ноқонуний талабларига қўнмаганларни эса навбатдан ташқари номининг ўтказиш билан қўрқитиб, таъйиқ ўтказишни йўлга қўйди. Бир айдан бир миллион сўм беришни талаб қилди. Нафсининг бандастга айланган қолган Т.Мирзатовнинг иши бу гал юришмади. У айдан ўзи айтган миқдордаги пулни олаётганида ҳуқуқни ҳимоя қилиш идоралари ҳодимлари кириб келиб, унинг жиноий ҳаракатига чек қўйишди.

Авалги қўлмишларидан пушаймон бўлган Т.Мирзатов бу гал жиноят ишлари бўйича Янғиўл туман суди томонидан олти йилга озодликдан маҳрум қилинди.

Ишончни оқлаш ўрнига...

Алишер КАРИМОВ,
Юнусобод туман прокуровори ўринбосари

Халқимизда "Тарки одат, амри маҳол" деган гап беъиз айтмаган. Мирвоҳид Тошпўлатов ҳам гарчи уч марта судланган бўлса-да, Юнусобод туманидаги "Беҳчинор" хусусий уй-жой муақорлари ширкатига раис бўлиб ишга жойлашгач, яна қинғирликларга қўл ура бошлади.

У 2012 йилнинг ёз ойида уйнинг томини ёпиш масаласида мурожаат қилган фуқаро Л.Жилкинага қуюқ ваъдалар бериб, унинг телефон рақамини олиб қолди. Бир ҳафталардан кейин унга қўнғироқ қилди ва том ёпиш билан шуғулланишни бошлагани-ю, фуқаролардан 100 минг сўмдан пул йиғилаётганини айтиб, пулни тезроқ келтириб беришни сўради. Фуқаро ширкатга келиб, айтилган миқдордаги маблағни унинг қўлига тутқазди. Орадан кунлар ўта бошлади. Бироқ, на усталардан дарак бўлди ва на том таъмирланди. Л.Жилкина уйи билан ширкат ўртасида қатнаб чарчаган бўлса, М.Тошпўлатов ваъда беришдан нарига ўтмади. Ширкатдан натижа чиқмаслигига қўзлари етган фуқаролар ўзлари уста ёллаб, томини таъмирлатиб ҳам олишди. М.Тошпўлатов эса пулни қайтаришни ҳаёлига ҳам келтирмай, жабранувчидан ўзини олиб қочиб юраверди.

2013 йилга келиб, М.Тошпўлатовга яна "омад қилиб боқди". Бу сафар "Агротранссувгаз" МЧЖнинг мутасаддилари билан танишиб қолган раис ширкатга қарашли 5 қаватли уйнинг кириш йўлакларини таъмирлаш кераклиги ҳақида оғиз очди ҳамда смета харажатларини ҳам ўзи тўлаши ҳақида оғиз кўпиртирди. МЧЖ мутасаддилари унинг гапларига ишониб, бу ишни бажаришга рози бўлишлари биланқоқ, улар билан 34 млн. 400 минг сўмлик шартнома тузишга муваффақ бўлди. Кўп ўтмай жамият томонидан шартнома шартларини бажаришга, яъни йўлакларни таъмирлашга киришилди. Бироқ, ширкат раиси сметани бермай, пул ўтказишни ҳам пайсалга сола бошлади. Бунга сабаб қилиб эса айни пайтда ишлари қўпайиб кетгани, иложи бўлса смета харажатлари учун озроқ пул бериб туришни сўради. Жамиятдаги унга ишонди, 1 млн. 400 минг сўм пулни тутқазди. Аммо шундан кейин ҳам ширкат томонидан ҳеч қандай ҳаракат қилинмагач, МЧЖ мутасаддилари тегишли идорга мурожаат қилишга мажбур бўлишди.

Жиноят ишлари бўйича Юнусобод туман суди томонидан М.Тошпўлатовга тегишли жазо тайинланди. Шунингдек, жабранувчиларга етказилган моддий зарарни ундириш белгиланди.

«EFFECT REAL GROUP» масъулияти чекланган жамияти барча тadbirkorлик субъектларини, шу жумладан, кичик бизнес вакиллари ҳамда хусусий тadbirkorларни ва жисмоний шахсларни очiq танлов савдоларига таклиф этади.

Савдога Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 25 майдаги «Тadbirkorлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга танлов асосида ер участкалари беришни тақомиллаштиришга доир қўшимча чора-тadbirkorлар тўғрисида»ги 147-сонли Қарори ва Фарғона шаҳар ҳокимлигининг 2014 йил 18 апрелдаги №1134-сонли хатига асосан тadbirkorлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга қуйидаги ер участкаси доимий фойдаланиш ҳуқуқи тақдоран танловга қўйилмоқда.

Шаҳарнинг собиқ Т.Шодиева ширкат ҳужжатли худудига катта ҳалқа йўли ёқасида Автомобилларга сиклдан табиий газ куйиш шохобаси (АГКШ) қуриш учун 1 дона танланган ер майдони 1,0 га. булган ер участкасининг доимий фойдаланиш

ҳуқуқи. Ер участкасига булган минимал қиймати 7 435 602 сўмни ташкил этади.

Талабдорлардан буюртманомаларни қабул қилиш билдиришнома матбуотда эълон қилинган кундан бошланади ва 2014 йил 6 май кuni соат 18:00да тўхтатилади.

Талабдорларнинг конвертлари Фарғона шаҳар ҳокимлиги биносига 2014 йил 7 май кuni соат 16:00да очилади ва шу кuni соат 18:00да мазкур ҳокимлик биносига таклифи энг яхши деб эътироф этилган талабдор гoлиб деб топилади.

Ер участкасига булган чекланган (мажбурийлар олинган) ҳуқуқлар мавжуд эмас.

Талабдорлар танлов ҳужжатларини олиш ва ер участкасига булган ҳуқуқнинг бошланғич баҳосининг 10 фоиздан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини «Савдогарбанк» Фарғона вилоят бўлимидаги МҒО: 00500, СТИР: 302128329,

20208000704943278001 ҳисоб рақамига тулашлари керак.

Талабдорлар танлов ҳужжатларини энг кам ойлик иш ҳақининг бир баробари миқдордаги ҳақ эвазига олади.

Талабдорлар буюртманома билан бирга қуйидаги ҳужжатларни икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ваколатли вақилининг шахсини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси ва белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— жисмоний шахслар — паспорт нусхаси (якка тadbirkor сифатида фаолият юритаётган жисмоний шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси), ваколатли вақил қатнашган тақдирда шахсини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

ҳужжатнинг нусхаси, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— танлов ташкилотчисига закалат туланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатидан нусха;

— танлов ҳужжатлари талабларига мувофиқ тузилиб, муҳрланган конвертларга жойлаштирилган икки нусхадаги танлов таклифлари.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабдорнинг имзоси, агар талабдор юридик шахс бўлса унинг муҳри ва ваколатли шахсининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Танлов ҳужжатларини олиш учун савдо ташкилотчисининг манзили: Фарғона шаҳар Аҳмад Фароқий кўчаси 43-уй 24-хона. Тел: +99895 404 54 84. Веб-сайт: www.effect.uz. Лицензия 0094.

Хизматлар лицензияланган

«EFFECT REAL GROUP» масъулияти чекланган жамияти барча тadbirkorлик субъектларини, шу жумладан, кичик бизнес вакиллари ҳамда хусусий тadbirkorларни ва жисмоний шахсларни очiq танлов савдоларига таклиф этади.

Савдога Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 25 майдаги «Тadbirkorлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга танлов асосида ер участкалари беришни тақомиллаштиришга доир қўшимча чора-тadbirkorлар тўғрисида»ги 147-сонли Қарори ва Фарғона шаҳар ҳокимлигининг 12.04.2014 йилдаги 1013-01-22 ва 1014-01-22-сонли эъизмаларига асосан тadbirkorлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга қуйидаги ер участкаси доимий фойдаланиш ҳуқуқи танловга қўйилмоқда.

1. Фарғона шаҳар Дачная ва Кимёгарлар кўчаси кесилишида иссиқхона қуриш учун 5000,0 кв.м. дан ер майдони. Ер участкасига булган фойдаланишнинг минимал қиймати 3 717 800 сўмни ташкил этади.

2. Фарғона шаҳар Фаробий (собиқ Хўжанд) кўчасида янги қурилаётган турар жой бинолари худуди (2-квартал) машиин қичидираниш қабул қилиш ва олиб чиқиб ташлаш шохобаси қуриш учун 100,0 кв.м. дан ер майдони. Ер участкасидан фойдаланишнинг минимал қиймати 105 475 сўмни ташкил этади.

Мажбурийнинг бошланғич ҳажми Фарғона шаҳар архитектура ва қурилиш бошқармаси томонидан тайёрланган шаҳарсозлик топшириги асосида белгиланади. Шаҳар-

созлик топшириги нусхаси талабдорларга танлов ҳужжатлари билан бирга тақдим этилади.

Талабдорлардан буюртманомаларни қабул қилиш билдиришнома матбуотда эълон қилинган кундан бошланади ва 2014 йил 26 май кuni тўхтатилади.

Талабдорларнинг конвертлари Фарғона шаҳар ҳокимлиги биносига 2014 йил 27 май кuni соат 16:00да очилади ва 28 май кuni соат 11:00да мазкур ҳокимлик биносига таклифи энг яхши деб эътироф этилган талабдор гoлиб деб топилади.

Ер участкасига булган чекланган (мажбурийлар олинган) ҳуқуқлар мавжуд эмас.

Талабдорлар танлов ҳужжатларини олиш ва ер участкасига булган ҳуқуқнинг бошланғич баҳосининг 10 фоиздан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини «Савдогарбанк» Фарғона вилоят бўлимидаги МҒО: 00500, СТИР: 302128329, 20208000704943278001 ҳисоб рақамига тулашлари керак.

Талабдорлар танлов ҳужжатларини энг кам ойлик иш ҳақининг бир баробари миқдордаги ҳақ эвазига олади.

Талабдорлар буюртманома билан бирга қуйидаги ҳужжатларни икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар — давлат рўйхатидан ўтказилган-

лик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ваколатли вақилининг шахсини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси ва белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— жисмоний шахслар — паспорт нусхаси (якка тadbirkor сифатида фаолият юритаётган жисмоний шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси), ваколатли вақил қатнашган тақдирда шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг нусхаси, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— танлов ташкилотчисига закалат туланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатидан нусха;

— танлов ҳужжатлари талабларига мувофиқ тузилиб, муҳрланган конвертларга жойлаштирилган икки нусхадаги танлов таклифлари.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабдорнинг имзоси, агар талабдор юридик шахс бўлса унинг муҳри ва ваколатли шахсининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Танлов ҳужжатларини олиш учун савдо ташкилотчисининг манзили: Фарғона шаҳар Аҳмад Фароқий кўчаси 43-уй 24-хона. Тел: +99895 404 54 84. Веб-сайт: www.effect.uz. Лицензия 0094.

Хизматлар лицензияланган

Диққат! Диққат! Диққат!

Барча юридик ва жисмоний шахслар, шу жумладан, чет эл инвесторлари диққатига!

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Хоразм вилояти ҳудудий бошқармаси оммавий офертгага таклиф этади. Қуйидаги давлат активлари буйича оммавий офертга эълон қилинади.

Сотиш таклиф қилинаётган давлат активи	Жойлашган манзили	Эгалаб турган майдони		Мажбурийлар				Буюртма малаари қабул қилинишиг бошланғич санаси	Буюртма малаари қабул қилинишиг тугаши санаси	Савдо санаси
		Умумий	Қурилиш ости	Бошланғич нархи (сўмда)	Олдиндан туланадиган закалат пули миқдори (сўмда)	Киритиладиган инвестиция миқдори (сўмда)	Яратилмаган янги иш урилларнинг энг кам миқдори			
Богот тумани ҳокимлиги ҳисобидаги собиқ «А.Навоий» ширкат ҳўжалигининг маъмурий биноси	Богот тумани «Хитой» қишлоғида	544,50	544,50	148 425 000	22 263 750	-	-	24.04.2014	27.05.2014	27.05.2014 соат 12:30
Гурлан тумани ҳокимлиги ҳисобидаги фойдаланилмаддан буш турган собиқ клуб бино ва иншоотлари	Гурлан тумани, «Олга» қишлоғи	6 109,83	827,07	332 200 000	49 830 000	100 000 000	5	24.04.2014	28.05.2014	28.05.2014 соат 12:30
Урганч тумани ҳокимлигига қарашли «1-сон ФАП» биноси	Урганч тумани Галаба қишлоғи	1351,0	139,21	60 743 000	9 111 450	-	-	24.04.2014	29.05.2014	29.05.2014 соат 12:30
Ҳазорасп тумани ҳокимлигига қарашли «Бешта ФАП»нинг бино ва иншоотлари	Ҳазорасп тумани «Бешта» қишлоғи	735,75	442,86	138 310 000	20 746 500	-	-	24.04.2014	27.05.2014	27.05.2014 соат 14:30
Ҳазорасп тумани ҳокимлиги ҳисобидаги бино ва иншоотлар	Ҳазорасп тумани Янгибозор қишлоғи	3850,0	935,41	339 546 500	50 931 975	-	-	24.04.2014	28.05.2014	28.05.2014 соат 14:30
Ҳазорасп тумани ҳокимлигига қарашли «Тез тиббий ёрдам бўлими» бино ва иншоотлари	Ҳазорасп тумани А.Темур кўчаси	3605,38	837,29	235 353 000	35 302 950	-	-	24.04.2014	29.05.2014	29.05.2014 соат 14:30
Хонқа тумани ҳокимлиги ҳисобидаги «3-сон ФАП» биноси	Хонқа тумани Хоразм қишлоғи	1270,92	287,31	122 000 000	18 300 000	-	-	24.04.2014	27.05.2014	27.05.2014 соат 15:30
Хонқа тумани ҳокимлигига қарашли «Навхос ФАП»нинг бино ва иншоотлар	Хонқа тумани, «Навхос» қишлоғи	290,46	226,54	73 000 000	10 950 000	-	-	24.04.2014	28.05.2014	28.05.2014 соат 15:30

Оммавий офертга натижалари эълон қилинган санадан бошлаб, 20 кундан кечикмай олд-сотиш шартномаси тузилади.

Талабдорлар давлат активи бошланғич нарҳининг 15 фоиздан кам бўлмаган миқдорда олдиндан Сотувчининг қуйидаги банк реквизитларига закалат пулини тулашлари лозим:

Олувчи: Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Газначилик; Олувчининг ҳисоб рақами: 23402000300100001010;

Олувчининг банки: Ўзбекистон Республикаси Марказий Банк Ташкент шаҳар Бош бошқармаси Ҳисоб китоб-касса маркази; СТИР: 201122919; ОКОНХ: 97300; Олувчининг банк коди: 00014. Шунингдек, тўлов топшириқомасининг «тўлов мақсади» қисмида шахсий ҳисобварақ 200421860334010000000000001, «Давлат рақобат қўмитаси Хоразм вилояти ҳудудий бошқармасига» деган ёзуви ва тўловни амалга ошириш учун асос ҳамда

3512113 даромад коди кўрсатилиши лозим.

Оммавий офертгада қатнашишга буюртманома қабул қилиш билдиришнома эълон қилинган санадан бошланади ва билдиришномада кўрсатилган конвертларни очилиш санаси кунин уч соат олдин тамом бўлади.

Талабдорларнинг таклифлари билдирилган конвертлари билдиришномада кўрсатилган санада очилади.

Оммавий офертгада қатнашиш учун савдо ташкилотчисига талабдор ёки унинг вақили оммавий офертга тўғрисидаги эълонда белгиланган муддатларда чопар ёки почта орқали қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда оммавий офертгада қатнашишга буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вақилининг оммавий офертгада қатна-

шиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— жисмоний шахслар учун — паспортнинг нусхаси, тўлиқ ваколатли вақил оммавий офертгада қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вақилининг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

Оммавий офертга тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига закалат туланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси;

Оммавий офертга шартларига мувофиқ тузилиб ва қуйидаги шартларига ўз ичига оладиган икки нусхадаги оғзи ёпиштирилган конвертларга солинган таклифлар;

— сотиб олиш тўловларининг таклиф этилаётган суммаси ва уларни тулаш му-

дати;

— инвестиция мажбурийларининг таклиф этилаётган суммаси, уларни тулаш шакли, муддати ва шартлари;

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабдорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Мурожаат учун манзил: Урганч шаҳри Ал-Хоразмий кўчаси 23-уй. **Маълумотлар учун телефонлар:** (8 362) 226-16-55; 224-04-60; **Факс:** (8 362) 226-81-68, 224-04-60; **E-mail:** khorezm@gki.uz **Интернет тармоғидаги веб-сайт:** www.gki.uz.

Хурматли тadbirkorлар ва ишбилармонлар! Савдоларни ўтказиш жараёнида қонун билан қуриқланидиган ҳуқуқларингиз бузилган тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли «Ишонч телефони»га зудлик билан хабар беришингиз сўралади!

Савдоларга марҳамат қилини! Хизматлар лицензияланган

Муҳаммад Юсуф таваллудининг 60 йиллигига

Буюк Эҳтиром Ифодаси

«Аввалгиларга ўхшамас...»

Хаёт — жуда мураккаб, кенг ва чексиз. Адабиёт ҳам — ҳаётнинг ўзичалик бепоев ҳудудга эга.

Шунинг учун қўлига қалам тутган ҳар қандай ижодкор бу ҳудуд майдонида ўзига хос услуб, шакл, мавзу ё йўналиш топа олади. Чунки у дунёга ўз кўзлари билангина боқмайди. Оламни ўзича ҳис қилади. Унга нимадир ёқди (симпатия), албаттаки, нимадир унинг кўнглига ўтирмайди (антипатия). Унисининг ҳам, бунисининг ҳам таъсири кучли бўлади. Ижод кишиси кўнглида кўрган-кечирганларидан фақат унгагина хос фикр-мушоҳада, ҳулоса юзага келади. Шулارнинг бари секин-аста қорозга туша бошлайди.

Одатда бошловчи қаламқаш дастлаб кимларгадир тақлид қилади. Чунки адабиётда унинг руҳига монанд, кўнглига мос шoir ё адиб бўлади. Шунинг учун ҳар қандай шoir ёхуд ёзувчи ҳақида гап кетганда унга нисбатан табиий равишда: "Кўпроқ кимга ўхшайди?" ёки "Унинг ижоди — қайси тип ижодкорларга яқин?" каби саволлар ўртага тушади.

Ҳўш, масалага шу нуқтаи назардан ёндашсак, Муҳаммад Юсуф ижоди ўзидан олдинги қайси шoirга ўхшайди?

Очигини айтганда, ўзбек шеъриятида Муҳаммад Юсуф ўз мустақил овози билан пайдо бўлди. Атоқли мунаққид, ўзбекистон Қаҳрамони Озод Шарафиддинов тўғри эътироф этганидек: "Муҳаммад Юсуф деган шoir шеъриятга қандай кириб келганини адабиётимиз сезмай ҳам қолди".

Давлатимиз раҳбари Ислоҳ Каримовнинг 2013 йил 27 декабрдаги "Ўзбекистон халқ шoirи Муҳаммад Юсуф таваллудининг 60 йиллигини нишонлаш тўғрисида"ги Қарори адабиёт ва санъатга, маданиятга, ижод аҳлига бўлган буюк эҳтиромнинг ифодаси бўлди.

Умумлашма қаҳрамон ким?

Ҳар бир шеърнинг ўз лирик қаҳрамони бўлади. Шунинг учун ҳам бир шoir у шеърда айнан бир нарсадан завқланиб, бу шеърда яна айнан ўша нарсадан нафратланган бўлиши ҳам мумкин. Айтилик, бир шеърда ёлғизликни қўмсаб ёзган шoir, иккинчи шеърда ёлғизлик жонига тегиб кетганини изхор этаверини ҳеч гап эмас. Чунки биринчи шеърнинг лирик қаҳрамони бошқа, иккинчи шеърнинг лирик қаҳрамони бутунлай бошқа, яъни олдинги тескари кайфиятда бўлиб турган одам.

Шунга қарамай, бир шoir лирик асарларининг барчасида юз кўрсатадиган яхлит, аниқроғи, умумлашма лирик қаҳрамони ҳам бўлади.

Шу жиҳатдан олиб қаралса, Муҳаммад Юсуфнинг умумлашган лирик қаҳрамони — кишлоқлик йигит. У ўқши учун шаҳарга келиб, шу ерда яшаб қолган.

Лекин жисми катта шаҳарда-ю, руҳи кишлоқидан бир лаҳза бўлсин, узилган эмас. Қайтанга, йиллар ўтгани сари у болалиғи-ю, ўсмирлиги кечган ўша она макон хотираларига яна ва яна яқинлашиб бораверади. У ўзининг ўтган даврларини фалсафий-бадий мушоҳада қилишга жуда ўч. Катта шаҳардаги ҳаёти мобайлида кечган туйғу-ҳиссиётлари замирида ҳам, аслида, ўша кишлоқча самимияти йўқолмаган йигитнинг қувончу ҳаяжонлари, ташвишу изтиробларини кўрамай.

Тўғри, аксар кишлоқдан келиб, катта шаҳарда шoir бўлиб шаклланганларнинг асарларида шундай туйғулар қаламага олинади. Ҳатто: "Шoirлар кишлоқларда тугилиб, шаҳарларда ўлади". — деган бир машҳур қараш ҳам бор.

Аммо тип жиҳатидан Муҳаммад Юсуф ижодиёти айнан Сергей Есенин шеъриятини эслатади. Муҳаммад Юсуфга қадар, яъни XX асрнинг иккинчи ярми ўзбек шеъриятида Тилак Жўра ҳамда Маъруф Жалил ижоди ҳам кўпроқ шу

йўлда эди, дейиш мумкин.

Эътироф

Тилак Жўранинг: Бедазорда бедана Бўлиб-бўлиб сайрайди, —

деб бошланадиган машҳур бир шеъри бор. Ундаги бедазорда бўлиб-бўлиб сайраган қуш бедана эмас, балки бир кампирга ошиқ бўлган бева чол. У бедана бўлиб сайраш орқали маъшуқасини чорлайди. Энди М.Юсуфнинг "Манзара" шеъри қандай бошланганига диққат қилайлик:

Бедалоя тўридаги жуфтин кидириб, Сайрай-сайрай жимиб қолди бедана дилгир (95).

Бу мисолларда устоз-шоғирдлик йўқ, деб ҳеч ким айта олмас керак...

Аслида, бу ерда фикр далили учун шу биргина мисол билан чекланса бўлар эди.

Аммо Муҳаммадjonнинг "Тилак Жўра" деган махсус шеъри ҳам бор-да:

У: "Хўп!" — дейди, демас: "Менга ҳам керак", Ишонмасанг, бориб ўзидан сўра. "Жонингни прокатга бер", — десанг, Тилак Икки қўллаб тутар: "Марҳамат, жўра!" Мен уни тугилмай туриб билардим, Мурғак чоғ жаннатда озин кўрганман. Тегирмончиликни орзу қилардим, Унга ҳавас қилиб, шoir бўлганман (97).

Охирги мисрада ифодаланган эътироф катта мардликдан ҳам далолат беради. Чунки лирик қаҳрамон Тилак Жўрага ҳавасни айнан шoir бўлишининг сабаби қилиб кўрсатяпти.

Муҳаммад Юсуф "Маъруф Жалил" деган шеър ҳам ёзган. У:

Хокисорлигим ҳам қуролмаслар бор, Гоҳо раҳмин келар

душманларимга, — мисралари билан бошланади: Ўзим рақибимнинг уйига Бориб, Кечирим сўрагим келар, қийналас!

деган сатрлар билан якунланади.

Эътибор қилган бўлсангиз, бу икки асарда шу икки шoirимиздаги хокисорлик ва раҳмдиллик улугланяпти ҳам. Ана шундан Муҳаммад Юсуф Сергей Есенинга яқин бу икки шoirни бунчалар қадрлагани сирини толгандай ҳам бўламан.

Урни келгани учун яна бир муҳим жиҳатни дадил туриб айтиш керак: агар Эркин Воҳидов ўтган асрнинг 60-йиллари охирида Сергей Есенин лирикасини худди шoirнинг ўзи ўзбекча ёзгандек даражада таржима қилмаганида эди, ким билади дейсиз, Маъруф Жалил, Тилак Жўра, Муҳаммад Юсуф шеъриятини ҳозирги йўналишда кўриш қийин бўларми эди...

Тақлид ва оҳорийлик

Шунга қарамай, Муҳаммад Юсуф шеъриятида тақлид йўқ даражада эди. Ўзига ҳослиги шундоққина билиниб турар эди. Буни ўзи ҳам шеърларида бот-бот айтган. Муҳаммад Юсуф шеъриятининг оҳорийлигини Сирожиддин Саййид шoirона қилиб таърифлаган: "Муҳаммад Юсуфнинг шеъриятга кийиб кирган назимий яктаги ўзиники эди".

Аммо аксар одамлар табиятан маҳдуд, яъни консерватор бўлади. Шунинг учун ўрганилган, кўникилган, анъанавий нарсалар омма томонидан силлиқина, ўйлаб-нетиб ўтирилмасдан қабул қилинаверади. Янгиликни қабул қилиш эса ҳамisha қийин кечади. Чунки аввал одамларни бунга кўниктириш керак.

Шеъриятининг оҳорийлиги шoirга қимматга тушган маҳоллар ҳам кўп бўлган. "Озода", "Туркман қиз", "Оқ тулпор" каби шеърлари мухлислар орасида турли-туман эътирофу эътирозларга сабаб бўлган.

Султонмурод ОЛИМ, адабиётшунос

Инсон касбидан барака топишда онланинг ўрни ва аҳамияти жуда катта. Шу маънода, онаси тинч ва файзли бўлганларнинг меҳнати нуғумли бўлишини инкор қилиб бўлмайди. Севган касби тўғрисида эътироз ва эътироф бўлиб, ўз меҳнатсеварлиги, самимийлиги ва ғайрати билан эл-юрт меҳрини қозонган прокуратура ходими Моила Пулатова шу кўнларда табарруқ 75 ёшга қаршиламоқда.

Шарафли меҳнат йўли

Моила Пулатова 1962 йилда Тошкент Давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультетини тамомлаб, Чилонзор туман прокуратурасида иш ўрганувчи лавозимда иш бошлаган. Кейинчалик туман прокурорининг ёрдамчиси, катта ёрдамчиси лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди. У 36 йилдан зиёдроқ умрини қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш ҳамда ҳуқуқий амалий тажрибасини ёш ходимларни тарбиялашга бахшида этиб, кимтарлиги ҳамда хизмат бурчига содиқлиги билан ҳамкасбларининг ҳурмат ва эъзозига сазовор бўлди.

Моила Пулатова қайси лавозимда ишлашадиган қатби назар, ҳамisha билимдон ва тажрибали ҳуқуқшунос, самимий инсон сифатида жамоатчилик орасида ҳурмат қозониб, жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этди.

Зеро, инсон қадрининг эл-юрт, жамят ва давлат олдидаги меҳнатлари билан баҳоланади. Моила Пулатованинг кўп йиллик меҳнати прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиб, бир неча марта рағбатлантирилди.

Хурматли Моила Раҳматовна, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин!

Сизга оилавий тотувлик, мустақкам соғлиқ, ҳонадонингизга файзу барака ва узоқ умр тилаб қоламиз.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ихтиомий кўтлаб-қуватлаш жамоатчилиги Маркази

Эл суйган шoir

Дурбек ТўРАХОНОВ,

Андижон вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Андижон вилоят прокуратураси томонидан давлатимиз раҳбарининг 2013 йил 27 декабрда қабул қилинган "Ўзбекистон халқ шoirи Муҳаммад Юсуф таваллудининг 60 йиллигини нишонлаш тўғрисида"ги Қарори ижроси доирасида тадбирлар ташкил этилмоқда.

Вилоят прокуратурасининг навбатдаги маънавият соати ҳам Муҳаммад Юсуф таваллудининг 60 йиллигига бағишланди. Унда вилоят ва Андижон шаҳар прокуратураларининг бўлим бошлиқлари, прокурор-тергов ходимлари иштирок этди. Тадбирда иштирок этганлар Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида маънавиятимизнинг ажралмас қисми бўлган бадий адабиёт ривожидан давлатимиз, жамиятимиз эътиборида бўлиб келаётганини таъкидлашди. Хусусан, самарали фаолият кўрсатган ижодкорлар меҳнатини қўллаб-қувватлаш, уларнинг асарларини халқимиз орасида кенг тарғиб этиш масаласига катта аҳамият қаратилмоқда. Жумладан, Муҳаммад Юсуф ижодий фаолиятига бағишланган адабий кечаларда, давра суҳбатларида, маърифий анжуманлар-

тимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида маънавиятимизнинг ажралмас қисми бўлган бадий адабиёт ривожидан давлатимиз, жамиятимиз эътиборида бўлиб келаётганини таъкидлашди. Хусусан, самарали фаолият кўрсатган ижодкорлар меҳнатини қўллаб-қувватлаш, уларнинг асарларини халқимиз орасида кенг тарғиб этиш масаласига катта аҳамият қаратилмоқда. Жумладан, Муҳаммад Юсуф ижодий фаолиятига бағишланган адабий кечаларда, давра суҳбатларида, маърифий анжуманлар-

да унинг ижодидаги ватанпарварлик гоғлари халқимизга тушунтирилиб, тарғиб этилаётир. Тадбирда шoir ижодининг маънавиятни юксалтиришдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида атрофлича сўз юритилди. Ватан, истиқлол, олижаноб тўғуллар тараннум этилган шеърларидан намуналар ўқилди.

Huquq
yuridik gazeta
Muassis:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir: Jahongir Jur'atovich MAKUMOV
Tahrir hay'ati:
Hakimboy HALIMOV Baxtiyor NAZAROV
Abbosxon SANGINOV (Bosh muharrir o'rinbosari)
Muxtor ZOIROV Kamoliddin ASQAROV
Gulnoza RAHIMOVA (mas'ul knob)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40.
Faks: 233-10-53, 233-64-85
E-mail: huquq@huquq-gazeta.uz
Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi. Setuvda kelishilgan narxda.

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko' chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
□ — tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.
Nashr ko'rsatkichi 231

Buyurtma j-9738. 50 394 nusxada bosiladi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Navbatchi muharrir: G.HOJIBOYEVA
Sahifalovchi: S.BOBOJONOV
Navbatchi: O'.DEHONOV
Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.
ISSN 2010-7617
9 772010 761004